



European Schools
Office of the Secretary-General

Pedagogical Development Unit

Réf. : 2015-11-D-20-hu-3¹

Orig.: HU

Magyar nyelv és irodalom tanterv Óvoda és általános iskola 1.- 5. osztály

Hungarian Language I Syllabus – Nursery and Primary cycle (P1-P5)

**APPROVED BY THE JOINT TEACHING COMMITTEE ON 18 AND 19 FEBRUARY
2016 IN BRUSSELS²**

Entry into force on 1 September 2016

¹ a. Insertion of the attainment descriptors (translation of document **2016-01-D-45-en-6 “Attainment Descriptors for all L1 at P5”** approved by the Joint Teaching Committee on 8 and 9 February 2024 in Brussels with an entry into force on 1 September 2024.

b. insertion of **annexes III and IV of document ref. 2013-09-D-38-en-11 “Assessment Tools for the Primary Cycle of the European Schools”** approved by the Joint Teaching Committee by means of the Written Procedure 2023/40 on 10 November 2023 with an entry into force on 1 September 2024.

² The present document takes into account the requests of modification suggested at JTC meeting in February 2016.

Tartalomjegyzék/Contents

Útmutató/ Bevezetés/ Introduction.....	3
1. Általános Elvek, melyek minden tantárgyra érvényesek/ General Objectives	7
2. Didaktikai alapelvek/ Didactic Principles	7
3. Tevékenységek/Ismeretek- Tantárgyi kompetenciák/ Learning Objectives	7
4. Tartalom/ Contents	10
5. Az értékelés és a továbbhaladás feltételei/ Assessment/ Attainment descriptors	54
6. Mellékletek/ Annexes.....	65
ANNEX III A tantárgyi követelmények teljesítésének általános feltételei.....	65
ANNEX IV. melléklet: A gyermek, mint tanuló, a gyermek, mint személyiség, a gyermek és társas kapcsolatai általános kritériumai	66

Bevezetés/ Introduction

Ez a tanterv az Európai Iskolák 2006-D-342-hu-4 számú, „Magyar nyelv 1 tanterv (óvoda, általános és középiskola)” magyar anyanyelvi tantervének felülvizsgált és átdolgozott változata a *Structure for all syllabuses in the system of the European schools* (2011-09-D-47) és az *Early Education Curriculum* (2011-01-D-15) dokumentumok útmutatásai alapján.

Az átdolgozás célja: kompetencia alapú anyanyelvi tanterv létrehozása, melyhez az alapot a **2013. szeptember 1-jétől alkalmazandó jogszabály: 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról, amely jogszabály** 2012. december 17-én került kihirdetésre a Magyar Közlöny 171. számában **és az Európai Iskolák Early Education programja,**

a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet A **Nemzeti alaptanterv** kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról,

valamint a **kerettantervek** adják.

Az Európai Iskola magyar anyanyelvi tanterve figyelembe veszi a helyi sajátosságokat a gyerekek óvoda- és iskolaérettségére alapozva.

Az átdolgozás folyamatában részt vettek a magyar állam által kinevezett pedagógusok, akik az Európai Iskolák magyar szekciójának óvodai és általános iskolai tagozatán dolgoznak, a Brüsszel I. és Luxembourg II. iskolákban, valamint azok a helyben toborzott kollégák, akik magyar nyelvet oktatnak olyan Európai Iskolákban, ahol a magyar gyerekek, mint SWALS tanulók kapnak anyanyelvi órákat.

A tanterv ezen változatát a pedagógusok felhasználják a tervező munkájukhoz és beépítik a tematikus terveikbe.

Guide

Introduction

The following syllabus is the revised version of the Hungarian Language I (Nursery, Primary and Secondary) syllabus (2006-D-342-hu-4) based on the guidance set out in *Structure for all syllabuses in the system of the European schools* (2011-09-D-47) and *Early Education Curriculum* (2011-01-D-15).

The revision aims to establish a competence-based mother tongue syllabus on the basis of the following acts: *Government Decree 363/2012 (17 December) on the standard programme of pre-school education applicable as of 1 September 2013, published in the Hungarian Official Gazette No 171 of 17 December 2012 and the Early Education programme of the European Schools,*

Government Decree 110/2012 (4 June) on the publishing, introduction and implementation of the **national core curriculum**, and the **framework curricula**.

The Hungarian mother tongue syllabus of the European Schools is based on children's readiness for kindergarten and school and takes into consideration local specificities.

Teachers seconded by the Hungarian Government and teaching at the nursery and primary schools of the Hungarian section of the European Schools, colleagues recruited at Brussels I and Luxembourg II and locally recruited colleagues, who teach Hungarian in those European schools where Hungarian children receive mother tongue lessons as SWALS students participated in the revision process.

Teachers use the present version of the syllabus for the planning of their work schedule and incorporate it into their thematic plans.

Guide

Introduction

Le programme qui suit est la version révisée du programme de Hongrois Langue I (maternelle, primaire et secondaire) (2006-D-342-hu-4) basée sur les orientations données par la *Structure pour tous les programmes au sein du système des Écoles européennes* (2011-09-D-47) et le *Programme « Early Education »* (2011-01-D-15).

Cette révision vise à mettre en place un programme de langue maternelle axé sur les compétences qui repose sur les textes réglementaires et législatifs suivants : le *Décret du gouvernement 363/2012 (du 17 décembre 2012) sur le programme standard pour l'enseignement maternel applicable à compter du 1^{er} septembre 2013, publié au Journal officiel hongrois n° 171 du 17 décembre 2012, et le programme « Early Education » des Écoles européennes* ; le Décret du gouvernement 110/2012 (du 4 juin 2012) sur la publication, l'introduction et la mise en œuvre du **tronc commun national** ; et les **programmes-cadres**.

Le programme de langue maternelle hongroise des Écoles européennes repose sur l'état de préparation des enfants à fréquenter l'école (maternelle) et tient compte des spécificités locales.

Les enseignants détachés par le gouvernement hongrois qui enseignent en maternelle et en primaire dans la section hongroise des Écoles européennes, les collègues recrutés à Bruxelles I et Luxembourg II et les chargés de cours qui enseignent le hongrois dans les Écoles européennes où les enfants hongrois suivent des cours de langue maternelle en tant qu'élèves SWALS ont participé à la révision de ce programme.

Les enseignants utilisent la présente version du programme pour planifier leur travail et l'incorporent dans leur planification thématique.

Anleitung

Einführung

Der folgende Lehrplan ist die überarbeitete Fassung des Lehrplans Ungarisch Sprache I (Kindergarten, Primar- und Sekundarbereich) (2006-D-342-hu-4) der wurde auf den Wegweisungen der folgenden Dokumenten basiert: *Struktur für alle Lehrpläne des Systems der Europäischen Schulen* (2011-09-D-47) und *Early Education Curriculum* (2011-01-D-15).

Die Überarbeitung zielt darauf ab, einen kompetenzbasierten muttersprachlichen Lehrplan auf der Grundlage der folgenden Instrumenten zu etablieren: *Regierungsverordnung 363/2012 (17. Dezember) auf dem Standardprogramm der Vorschulerziehung anwendbar ab 1. September 2013*, veröffentlicht in der Ungarischen Staatsanzeiger Nr 171. vom 17. Dezember 2012, sowie der *Early Education Programm der Europäischen Schulen*, Regierungsverordnung 110/2012 (4. Juni) über die Veröffentlichung, Einführung und Umsetzung **des nationalen Kerncurriculums**, und die **Rahmenlehrpläne**.

Der ungarische muttersprachliche Lehrplan der Europäischen Schulen berücksichtigt lokale Besonderheiten auf der Basis der Kindergarten- und Schulreife der Kindern.

Von der ungarischen Regierung abgeordnete Lehrer, die in den Kindergärten und Grundschulen der ungarischen Sektion der Europäischen Schulen lehren, Kollegen rekrutiert im Brüssel I und Luxemburg II und vor Ort rekrutierten Mitarbeitern, die ungarische Sprache in solchen Europäischen Schulen unterrichten, wo ungarische Kinder erhalten muttersprachlichen Unterricht als SWALS Studenten beteiligten sich an der Überarbeitung.

Lehrer verwenden die aktuelle Version des Lehrplans für die Planung ihrer Arbeit und integrieren diese Version in ihre thematische Pläne.

1. Általános Elvek, melyek minden tantárgyra érvényesek/ General Objectives

Az Európai Iskolák két fő alapelve:

A magasszínvonalú oktatás és a tanulók egyéni, személyes fejlődésének biztosítása.

Ezen elvek megvalósításához az Európai Unió tagállamai az alábbi kulcskompetenciák fejlesztését tartják létfontosságúnak:

- Kommunikáció az anyanyelven
- Kommunikáció idegen nyelven
- Matematikai kompetenciák, valamint alapkompentenciák fejlesztése a tudomány és technika területén
- Digitális kompetenciák fejlesztése
- A tanulás tanítása
- Társas viselkedés szabályainak elsajátítása
- Kezdeményezőkézség és önképviselő fejlesztése
- Kulturális tudás és kifejezés fejlesztése

2. Didaktikai alapelvek/ Didactic Principles

Az Európai Iskolák tanterve lehetőséget nyújt a tanítás-tanulás integrált szerkezetének megvalósítására. Az a cél, hogy a tanulás minél hatékonyabb legyen, a tanulók pedig használható, tartalommal teli tudást szerezzenek, miközben folyamatosan felelőssé válnak a saját tanulmányaikért.

3. Tevékenységek/Ismeretek- Tantárgyi kompetenciák/ Learning Objectives

Az **óvodai nevelés feladata** az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az **anyanyelvi-**, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

A **Nat** a kerettantervek – az iskolák helyi tantervének elkészítéséhez a szakmai tartalom kereteit kijelölve, biztosítva –

- a) az iskolai nevelés-oktatás pedagógiai feladatainak elvi, tartalmi és szemléleti alapjait,
- b) a közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait,

c) a nevelő-oktató munka nemzeti köznevelésről szóló törvény 5. § (1) bekezdés b)–c) pontjában foglalt szakaszainak, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési feladatait határozza meg, megteremtve ezáltal a köznevelés tartalmi egységét.

A Nat-ban megfogalmazott elvek, célok, fejlesztési feladatok és műveltségi tartalmak érvényesülését a tartalmi szabályozás következő szintjét jelentő, a pedagógiai munka szakaszainak sajátosságaihoz igazodóan készült **kerettantervek** biztosítják.

A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet gondoskodik.

Az alábbi fejlesztési célok, nevelési területek– összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

- Erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A családi életre nevelés
- A testi és lelki egészségre nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja és az Európai Iskolák Early Education programja, valamint a Nat és a kerettantervek a mellékletben megadott internetes oldalakon érhetők el. (56. old.)

Az **anyanyelvi nevelés**nek óvodás és kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ez által válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy további fontos feladata a szóbeli és az írásbeli érintkezések önálló és kreatív, integrált használatának elsajátításához szükséges alapvető képességek intenzív fejlesztése, a modern társadalom különféle szinterein gyakorolt nyelvhasználati módok tanítása, illetve a nyelvhasználat változatos, adekvát, tanulói tevékenységekre épülő, folyamatos gyakoroltatása.

A kor szükségleteinek és a társadalom elvárásainak megfelelően az alsó tagozatos magyar nyelv és irodalom tantárgy középpontjába a kerettanterv az olvasás-szövegértés és a helyes beszéd képességének fejlesztését helyezi, mint kiemelt területet, és ennek új elemeiként megjelennek az olvasási stratégiák is. Az olvasás és az írás képességének elsajátítása kulcs az önálló tanuláshoz, majd pedig a boldoguláshoz a mindennapi életben.

Az irodalmi nevelés kialakítja és fejleszti a művekkel folytatott aktív párbeszéd képességét. Elsődleges feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához kisiskolás korban a szövegolvasáshoz kapcsolódó szövegelemző és értelmező együttgondolkodás, a saját gondolatok kifejtése, egymás véleményének megismerése, valamint az irodalmi művekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés, az esztétikai, erkölcsi értékek felfedezése, érzelmileg is megalapozott befogadása nyit utat. Mindez komoly hatást gyakorolhat az érzelmi élet, az önismeret és a társas kapcsolatok fejlődésére.

A különféle kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó tevékenységek kedvező feltételeket teremtenek az önálló tanulás képességeinek célirányos fejlesztéséhez, az ismeretfeldolgozás kulturális technikáinak megismeréséhez és gyakorlásához.

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor különféle szinten birtokolják és használják anyanyelvüket. Az első iskolai években a tanító feladata nem az elméleti rendszerezés, hanem a változatos és egyre magasabb szinten történő gyakoroltatás a különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a szorongásmentes, motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése. A játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőséget teremtenek a nyelvi tudatosság, a kreativitás, az árnyalt önkifejezés, a másik megértésének igényére, a képességek fejlesztésére. E fejlesztési folyamatra épülhet majd a továbbiakban az anyanyelvi és az irodalmi kultúra megismertetése.

4. Tartalom/ Contents

Óvoda/ Nursery

Az óvodai anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az Európai Iskolák **Early Education** elnevezésű óvodai programja is a kulcs kompetenciákat tartja szem előtt négy témakör köré csoportosítva az éves tananyagot a kisgyermek 4 éves korától. (Az Európai Iskolák rendszerében az óvodai ellátás két évig tart.)

- ☼ Én és a testem
- ☼ Én mint egy személyiség
- ☼ Én és a többiek
- ☼ Én és a világ

Ezekon a témacsoportokon keresztül kell elérnünk a gyerekek testi, szellemi, szociális és érzelmi fejlesztését, fejlődését.

1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javíthatóság elkerülésével) - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

2. Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára mint életkori sajátosságra valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

Az **Early Education** óvodai program célja

- felkészíteni a gyerekeket egy boldog, egészséges és sikeres életre,
- fejleszteni a gyerekek személyiségét és képességeit,
- támogatni a tanulás iránti vágyukat,
- kifejleszteni bennük a környezetük és társaik iránti tiszteletet,
- megértetni a gyerekekkel a saját és társaik kultúrájának elfogadását, annak értékeinek megbecsülését,
- kialakítani bennük az európaiság szellemiségét.

Az óvodai tevékenységek során meg kell tanítani a kisgyermeknek

- *különböző tanulási módszereket,*
- *hogyan tanulhatnak játék közben vagy csoportos tevékenységekben,*
- *illetve elő kell segíteni a zökkenőmentes átmenetet az óvoda és az általános iskola között.*

A program sikeres megvalósításába a gyerekek megnyerése mellett be kell vonni az asszisztenseket és a szülőket.

Az a cél, hogy egy olyan barátságos, meleg, az otthon szeretetét, kényelmét helyettesítő környezet vegye körül a gyerekeket, ahol örömben és boldogságban tölthetik el minden napjaikat, miközben fejlődik az egyéniségük, megismerkednek saját és társaik életével, kultúrájával, kialakulnak a minden napi élethez szükséges szokásaik.

Az Early Education programba bekerülő gyerekekről a szülőkkel közösen elkészített *belépési adatlap* (entry developmental profile) kerül kitöltésre.

A program által bevezetett értékelési rendszert alkalmazva a gyerekek fejlődésének megfigyelése (observation sheet) folyamatos, melynek tapasztalatairól a szülők rendszeres tájékoztatást kapnak.

Az óvodába lépés első pillanatától kezdve az ovisok *portfóliója* (portfolio) változatos és színvonalas tartalommal töltődik meg, mely a kisgyermek fejlődésének állomásait mutatja a pedagógusok és a szülők számára.

Az Európai Iskola biztosítja a Learning Support, valamint a speciális fejlesztésre szoruló SNI-s gyermekek részére, egyéni fejlesztési terv alapján a SEN programok adta lehetőségeket.

A magyar óvodások fejlesztése az Early Education programot szem előtt tartva az alábbi tevékenységeken keresztül történik:

➤ **Játék**

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legjelentősebb tevékenysége. Az óvodában sok lehetőség van a szabad játéokra. A felnőttel való játékban a gyerekek szókinccse gyarapodik, valamint új játékok megtanulására (társas játékok, logikai játékok, kártyajátékok) is sor kerül. A szabályok felállítása, a folyamatos beszélgetés a kommunikációs készséget teszi gördülékenyebbé.

A pedagógusok arra törekszenek, hogy a játék során a gyermekek között felmerülő konfliktusban, félreértésekben a gyerekek megtanuljanak egymással beszélgetni, tárgyalni, egymás szempontjait megérteni és elfogadni. Ez a helyes, udvarias viselkedésforma szókinccsének kialakítását igényli.

➤ **Vers, mese**

A különböző témákhoz tartozó mesék, mondókák, népi rigmusok, találós kérdések játékos mozgással egybekötve a mindennapi tevékenységek szerves része, mely nagymértékben fejleszti a memóriájukat, a passzív és aktív szókinccsüket. Klasszikus és kortárs művekkel is megismerkednek a gyerekek. Az önkifejezésre a dramatizálás, szituációs játékok beépülnek a mindennapi életbe.

Az óvodában az alábbi események kerülnek megünneplésre:

Márton nap, Advent, Mikulás, Luca napja, Karácsony, Farsang, Március 15, Húsvét, Pünkösöd, Anyák, Apák napja, Gyermeknap, a Költészet Napja

➤ **Ének, zene, énekes játék, tánc**

A népi gyermekdalok és énekes játékok mellett, más kultúrák, népek dalaival, zenéjével is megismerkednek a gyerekek. Az Európai Iskolában sok lehetőség nyílik arra, hogy a magyar gyerekek más nemzetek gyermekeivel együtt játszhassanak, énekelhessenek.

A magyar nemzeti ünnepeket a szekció együtt ünnepli, ahol az irodalom, a zene összefonódik a magyar kultúra és történelem nagy eseményeivel.

Zenei érdeklődésük, ízlésük azzal formálódik, ha olyan hangszerekkel ismerkednek, mint a furulya, a hegedű vagy a gitár.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe veszik az óvodapedagógusok a gyermekek nemzetiségét. (Több vegyes házasságból született gyermek jár a csoportokba.)

Az önkifejezésre számos alkalom nyílik egyes mondókában, énekes játékokban vállalt szerepben, dialógusban.

➤ **Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka**

A gyermekek ezekben a tevékenységekben új eszközökkel, anyagokkal, technikákkal ismerkednek meg.

Rajzolás/ festés: ceruza, kréta, zsírkréta, ecset.... Papírra, aszfaltra, fára, anyagra, lenyomatok készítése, nyomdázás, körberajzolás, satírozás.

Gyurmázás, agyagozás

Varrás- papírra, anyagra

*Vágás-*különböző anyagokat, papír, textil, bőr, műanyag...

Körmöcske, szövőkeret- a fonalak színárnyalatai, fogalmak tanulása

Gyöngyfűzés- matematikai szókincs, hosszú-rövid, kicsi-nagy, mintakövetés

➤ **Mozgás**

A napi és heti mozgás közben megismerkednek a gyerekek a testrészeikkel, kialakul a testsémájuk.

A testnevelés közben használt eszközök neveinek megértése, megtanulása,(zsámoly, gerenda, babzsák stb.) is a fejlesztési feladat része. Instrukciók, irányok megtanulása, követése.

➤ **Külső világ tevékeny megismerése**

A környezettünk, a természet megismerése sok tapasztalat megszerzésére ad lehetőséget.

Az iskola a tanév során számos kirándulást szervez múzeumokba, parkokba az óvodások számára.

A szülők segítségével előadásokon is részt vehetnek az óvodások az egyes ünnepkörök kialakításához, pl. Betlehemes, Farsangi bábszínház stb.

➤ **Munka jellegű tevékenységek**

A kisebb nagyobb megbízatások szintén lehetőséget nyújtanak a gyermek megértésének, kommunikációjának fejlesztésére.

➤ **A többnyelvű és a sajátos nevelési igényű gyermekek**

A magyar óvodás csoportokban különös figyelmet kapnak azok a gyermekek, akik több nyelven is beszélnek: (kétnyelvű gyermekek) vagy helyi (belga, illetve luxembourgi) óvodából érkeznek.

Számukra egyéni és kis csoportos keretekben történik az anyanyelvi fejlesztés. Egyszerű meséken, mondókákon keresztül, képes kártyával bővíthetik a szókincsüket, az

óvodapedagógusok beszélgetést kezdeményezve, segítik az adott téma megértését a kisgyermek számára.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálása speciális segítő tevékenységeken keresztül zajlik. Szoros a kapcsolattartás a szülőkkel és azokkal a segítő pedagógusokkal (SEN tanár, asszisztens), akik az általuk kidolgozott egyéni fejlesztési terv alapján dolgoznak nap mint nap

➤ **Iskolaérettség, iskola-előkészítés**

Mindkét Európai Iskolában (Brüsszel I; Luxembourg II), ahol magyar óvadás csoport működik a Learning Support tanár vagy/ és az óvónő tart iskola- előkészítő foglalkozásokat.

Az iskolaérettség vizsgálatában részt vesz az iskolaorvos, az óvodapedagógus és a Learning Support tanár.

Az óvodai tanév ismétlésére, illetve a gyerekek beiskolázásának elhalasztására nagyon- nagyon indokolt, szakértői véleményekkel alaposan alátámasztott esetben van lehetőség.

1-2. Évfolyam (Általános Iskola/ Primary)

Az Európai Iskolák magyar tagozatán, illetve a magyar, mint L1-re való felkészülésnél figyelembe kell venni az életkori és a helyi sajátosságok intézményi és tárgyi feltételeit. (SWALS, szekciók)

Az 1–2. évfolyam legfontosabb feladata az olvasás és az írás megtanítása, az igényes beszéd fejlesztése, amely egyben a további anyanyelvi nevelés alapja is. Az olvasás és az írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás.

Az első évfolyam végén a kerettanterv nem határoz meg a továbbhaladáshoz szükséges feltételt, az első és a második évfolyamot egy fejlesztési szakasznak tekinti.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 33 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szóbeli és az írásos kommunikációban a megértés pontosságának és a kifejezés érthetőségi szintjének emelése. A környezettel való nyelvi kapcsolattartás biztonságának elősegítése. Két vagy több mondat összekapcsolásával a gondolatok, érzések, vélemények pontosabb kifejezése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A helyes beszédlejtés. A hangok tiszta artikulációja, az időtartam és a hangkapcsolatok helyes kiejtése. Mondatok, szövegek olvasásakor, memoriterek elmondásakor a hanglejtés, a hangsúly helyes alkalmazása. Az aktív szókincs bővítése, pontosítása szövegkörnyezetben történő értelmezéssel és képek, képzetek, képi kompozíciók fogalmi megfeleltetésével. Mondatok összekapcsolása. Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok alapján, adott vagy választott témáról. Páros és csoportos beszélgetés. Szituációs játékokban a felnőttek és a kortársak udvarias megszólítása és a szituációnak	A tanuló – érthetően beszél; – megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszol; – használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének illendő nyelvi formáit; – bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. Alkalmazkodik azok szabályaihoz; – eligazodik szűkebb környezete társas kapcsolatrendszerében.	<i>Ének-zene; testnevelés és sport:</i> helyes légzéstechnika. <i>Vizuális kultúra:</i> képek, képzetek, képi kompozíciók; egyszerű (pl. kitalált vagy átélt) cselekmény megjelenítése képekkel (pl. rajzzal, képsorozattal, fotóval) megfelelő hanghatásokkal (pl. zörejjel, énekhanggal) kiegészítve. <i>Dráma és tánc:</i> szituációs játékok.

<p>megfelelő nyelvhasználat alkalmazása. Nem verbális jelzések tartalmának felismerése, használata beszéd közben. Önismereti gyakorlatok, szerepjátékok. Kiemelt feladat a szókinccs gyarapítása különös tekintettel azokra a gyerekekre, akik nem magyar nyelvű óvodából (iskolából) érkeznek, illetve többnyelvű családban élnek. Számukra külön segítséget kell biztosítani (LS, logopédus felmérés, differenciálás, ...). Fokozni kell a tanulók tudatosságát, kitartását és igényességét a különböző nyelvi tevékenységekben, segíteni kell őket, hogy tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.</p>	<p>– szókinccsét bemutatja akár szómagyarázattal, akár mondataalkotással.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> én és környezetem, bemutatkozás, önismeret.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tempó, ritmus, szünet, hangerő, hangsúly, arcjáték, tekintet, testtartás, bemutatkozás, bemutatás, köszönés, megszólítás, kérés, köszönetnyilvánítás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Olvasás, az írott szöveg megértése 1. - az olvasástanulás előkészítése</p>	<p>Órakeret 25 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolaérettség.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az olvasástanulás előkészítése.</p>	
<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Motiváció kialakítása, fejlesztése, szorongásmentes olvasási környezet megteremtése. Az olvasáshoz szükséges képességek és részképességek fejlesztése (fonémahallás, megkülönböztető képesség, figyelem, tempó, ritmus, szókinccs, nyelvhasználati szabályok, kommunikációs képességek, irányok felismerése, relációs szókinccs, nyelvi tudatosság).</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitott, motivált, érdeklődő az olvasás tanulásában; – rendelkezik a megfelelő ismeretekkel és szókinccsel az olvasást, írásbeliséget illetően; – részképességei elérték a szükséges szintet. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> ábra, illusztráció, reprodukció. <i>Ének-zene:</i> ritmus, tempó, dallam. <i>Matematika, Testnevelés és sport:</i> irányok azonosítása, megnevezése..</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Betű, hang, beszédhang, cím, szöveg, mondat, szótag, szó.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése 2. - az olvasás jelrendszerének elsajátítása, dekódolási képesség kialakítása		Órakeret 70 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasás jelrendszerének elsajátítása, a dekódolási képesség kialakítása.		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Az olvasásra vonatkozó szókincs, pl. szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés. Az olvasás funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése.</p> <p>Betűfelismerés, betű-hang, fonéma-graféma azonosítási szabályok, automatizált képesség. Biztonságos betű-összevonási képesség.</p> <p>Olvasástechnikai hibák felismerése, javítása.</p> <p>Az első osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasástanulás folyamatát, haladási tempóját a tanulási kudarcok, a tevékenységgel kapcsolatos szorongások, gátoltság kialakulásának megelőzése érdekében.</p> <p>Az anyanyelvi nevelés területeit arányosan kell fejleszteni, s el kell érni, hogy a különböző területek képességfejlesztése és ismeretanyaga egységet alkosson.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – olvasási tevékenysége motivált, érdeklődő; – ismeri a magyar ábécé nyomtatott kis és nagybetűit; – ismeri a betű-hang, fonéma-graféma megfeleltetési szabályait; – biztos betűfelismerési, összevonási képességgel rendelkezik; – ismeri olvasással kapcsolatos erősségeit, hibáit; – rendelkezik az olvasásra, annak folyamatára vonatkozó szókinccsel, ismeretei az életkornak megfelelőek; – biztonsággal, pontosan olvas szavakat, szószerkezeteket, mondatokat életkori sajátosságának megfelelő egyszerű, rövid szövegeket. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> betűtípus, betűforma.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Betű, hang, beszédhang, szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, összefoglalás.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése 3. - a szövegértő olvasás előkészítése		Órakeret 105 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegértő olvasás előkészítése.		
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Magabiztos néma és hangos olvasás a mondat egyszerűbb,	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvas fel, 	<p><i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i></p>	

<p>életkori sajátosságoknak megfelelő szintjén. Olvasási stratégiák előkészítése: érzékszervi képek alkotása, grafikus szervezők, összefoglalás, előzetes áttekintés. Az explicit információk, állítások megértése, értelmezése, értékelése, egyszerű következtetések levonása. Mesék, narratív történetek értő hallgatása, felidézése. (pl. történetek a családi élet eseményeiről; nemzeti ünnepeinkről, jelképeinkről). A szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése. Az olvasás megszerettetése a gyerekekkel. A kisiskolások, akik korán találkoznak audiovizuális és hipertextes (internetes közegben működő) szövegekkel is (gyerekfilmek, reklámok, videojátékok, közösségi oldalak használata), megismerkednek a szövegek különböző modalitásaival, eltérő médiumok szövegalkotó sajátosságainak alapjaival is (az írott szöveg, a hang és a kép kapcsolatával – egyszerű, játékos formában). A tanuló játékos gyakorlatok révén elsajátít néhány, a koncentrációs képességét fejlesztő memóriagyakorlatot.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – felismeri, szükség esetén modellkövetéssel javítja olvasási hibáit, – használja az előzetes áttekintés, egyszerű összefoglalás, az érzékszervi képek alkotásának stratégiáit a megértés érdekében; – a szöveg megértését bizonyítja a következő tevékenységekkel: következtetés, lényegkiemelés, tartalommondás, események összefoglalása, egyszerű értékelése az életkornak megfelelő szinten. 	<p>szóbeli és írásbeli szövegértés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel). Médiaélmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézése, kifejezése és megjelenítése szóban, vizuálisan (pl. rajzolás, bábkészítés) vagy szerepjátékkal. Jel, jelkép, piktogram.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Betű, hang, beszédhang, szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés, összefoglalás, előzetes áttekintés.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése</p>	<p>Órakeret 15 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolaérettség.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az irodalmi alkotások befogadásának megalapozása. A műélvezet fejlesztése a beleélés, a képzelet, az asszociációk, a játék, a ritmus és a zene révén. Szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek megismerése. A költői nyelv sajátosságai (ritmus, rím), megértésének megalapozása. Elemi irodalmi ismeretek elsajátítása tapasztalati úton (pl. vers, mondóka, találós kérdés, mese, szereplő).</p>	
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Magyar nép- és műköltészeti alkotások megismertetése, a népköltészetben megtestesülő értékek, hagyományok közvetítése. Ismerkedés hazai kisebbségek és más népek irodalmának alkotásaival. A mese és a valóságírás különbségének tudatosítása. Mondák, legendák a magyar nép történetéből; rövid elbeszélések a magyar történelem nagy alakjairól. Tapasztalatszerzés a verses és a prózai szövegek formájának különbségeiről. Az olvasmány címének, hangulatának megfigyelése; témájának, szereplőinek, főbb eseményeinek megnevezése (pl. Arany László, Benedek Elek, Illyés Gyula meséi, mesefeldolgozásai). A szereplők cselekedeteinek megítélése, tulajdonságaik megfigyelése. Egyszerű oksági összefüggések felismerése. A cím és a tartalom kapcsolatának felismerése. A verses forma megfigyelése, a ritmus, a rím, az ismétlődések felfedezése, megtapasztalása. Olvasmányok szerzőjének megnevezése. Rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése. Az olvasmány tartalmához kapcsolódó improvizációs és beleélő játékokon keresztül tudatosítani kell, hogy hol van a gyerekek helye a családban. Meg kell ismernie a gyerekeknek a nagy ünnepkörök egy-egy szöveghagyományát, ezeket</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – hallgat, olvas verset, mesét, életkori sajátosságának megfelelő irodalmi műveket; – képes egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján (pl. mese, költemény, mondóka, találós kérdés); – néhány verset, mondókát elmond fejből; – dramatikus játékokban együttműködik a társakkal. 	<p><i>Dráma és tánc:</i> dramatikus és improvizációs játékok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmus, ismétlődések.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Jelmez, kellék, díszlet, színpadi tér és lépték. Különböző médiaszövegek (pl. animációs mesék) cselekménye kezdő- és végpontjának, a cselekményelemek sorrendjének megfigyelése közvetlen példák alapján. Címadás. Saját megélt élmények és tapasztalatok összevetése a média által közvetített, megjelenített világokkal (pl. gyermekműsorok, gyermekújságok, képregények, életkornak megfelelő rajzfilmek, gyermekeknek készülő internetes honlapok alapján). A hang és kép szerepe a mesevilágban.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én és szűkebb közösségeim.</p>

<p>évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat).</p> <p>Nemzeti ünnepek szervezésével lebonyolításával, közös megemlékezésekkel erősítjük a gyerekek identitástudatát.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népköltészet, műköltészet; mese, mesekezdés, mesebefejezés; monda, főszereplő, mellékszereplő; vers, verses mese, versszak, verssor, ritmus, ismétlődés, rím.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az írástanítás előkészítése - az írás megtanulásának technikai alapozása		Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanulás eszközeinek és az eszközök használatának megismerése, gyakorlása, elemi tanulási szokások kialakítása. Fonématudatosság, hallás fejlesztése.</p> <p>Az iskolai tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók, alapvető képességek célirányos fejlesztése (pl. a figyelem tudatossága, tartóssága; feladattudat; a kivárási képessége; differenciált látási és hallási megfigyelések; mozgáskoordináció; finommozgások).</p>		
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Hangok helyének, időtartamának megfigyelése szavakban.</p> <p>Analizáló, szintetizáló feladatok végzése.</p> <p>Tájékozódás térben, síkban.</p> <p>A füzet és az írószerek használata.</p> <p>Finommozgások, mozgáskoordináció fejlesztése.</p> <p>Vonalvezetési gyakorlatok, betűelemek vázolása, írása.</p> <p>Helyes írásszokások kialakítása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás).</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitott, motivált, érdeklődő az írás tanulásában; – előzetes képességei és ismeretei megfelelőek az írástanulás megkezdéséhez; – finom motorikája, szem-kéz koordinációja megfelelő szintű; – tisztában van az írás alapvető funkcióival a mindennapi életben. 	<p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> a finommozgások fejlesztése (pl. gyurmázással).</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a finommozgások fejlesztése rajzolással, festéssel, mintázással.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> az írott nyelvi kommunikációs viselkedés szabályai.</p> <p><i>Ének-zene:</i> hallásfejlesztés.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Betűelem.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az írott betűalakok tanítása - írástechnikát fejlesztő gyakorlatok	Órakeret 50 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írás jelrendszerének differenciált elsajátítása. A helyes írásszokások kialakítása az egyéni képességkülönbségek figyelembevételével. Az írástechnika és a rendezett kézírás megalapozása, fejlesztése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az írott kis- és nagybetűk szabályos alakítása, kapcsolása. Betűkapcsolatok, rövid szavak írása. A hangok időtartamának jelölése. Másolás írott, majd nyomtatott mintáról: szavak, szókapcsolatok, rövid mondatok írása. Hat betűnél nem hosszabb szavak látó-halló tollbamondásra írása. Rövid szavak írása emlékezetből. Rövid mondatok írása tollbamondásra és emlékezetből.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – ismeri és használja a magyar ábécé betűinek írott alakjait; – írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz. 	<i>Vizuális kultúra:</i> irányváltásokat segítő vonalkombinációk (vonalkötegek, vonalgombolyagok stb.) használata.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Nyomtatott betű, írott betű, írásjegy, egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű, kisbetű, nagybetű, szótag, szó, mondat, szöveg.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az írástechnika fejlesztése - az eszközszintű írás előkészítése		Órakeret 52 óra
Előzetes tudás	Kis- és nagybetűk írása. Szabályos betűalakítás és betűkapcsolás.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az elsajátított új nyelvhasználati módok készségeinek továbbfejlesztése: az írásmozgások automatizmusainak és az íráshoz kapcsolódó helyes szokásoknak a megerősítése.		
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Szabályos betűalakítás és betűkapcsolás a szavak, szókapcsolatok, mondatok és rövid szövegek írásakor. Az íráshasználat normáinak megtartása. Elvárható tempójú írás. Két-három összefüggő mondat leírása másolással, tollbamondás után vagy emlékezetből. Önállóan alkotott mondatok leírása. Helyes írásszokások alkalmazása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás). A betűformák és betűkapcsolások elsajátításán keresztül vezet az út az írás automatizálásáig. Olyan írástempóra kell szert tenniük a tanulóknak, amely kiszolgálja a	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – másoláskor nem vét írástechnikai hibát; – jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást; – a gyakorolt szóképlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt; – ismeri az időtartam és a <i>j</i> hang kétféle jelölési módját; – szövegmintán alapján felismeri és kijavítja hibáit. 	<i>Vizuális kultúra:</i> térérzékelés, finom motorika, esztétikai igényesség; különféle vonaltípusok készségfejlesztő alkalmazása. <i>Testnevelés és sport:</i> harmonikus mozgás. <i>Ének-zene:</i> tempó, ritmus.	

tanulási igényüket, s megfelel az életkorban elvárható követelményeknek. Fejlesztési feladat a tanulók önellenőrzésének és hibajavító tevékenységének, a helyesírási szótár használatának szokássá fejlesztése.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kisbetű, nagybetű; margó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótó és toldalék; mondatfajták	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az anyanyelvhasználat tudatosításának megindítása, a helyesírás biztonságának megalapozása. A nyelvi elemzési készség fejlesztése és a nyelvtani fogalmak használatának tudatosítása.	
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A mondat, a szó, a hang, a betű felismerése és megnevezése. Az ábécé hangjainak felsorolása. A betűrend használata gyakorlati feladatokban. A hangok csoportosítása fajtájuk és időtartamuk szerint. A szótagolás szabályszerűségeinek felismerése. A szavak jelentést hordozó szerepének ismerete. A szótó felismerése, a toldalékok jelölése. A toldalékos szavak felismerése szövegben. Szavak toldalékos alakjának alkotása. A <i>-ba, -be, -ban, -ben</i> ragos szóalakok helyes használata és leírása. A beszélői szándék felismerése a kijelentő és a kérdő mondatokban. Megnevezésük. Az <i>-e</i> kérdőszó helyes használata.	A tanuló – felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, és a különféle feladatmegoldásban használja a szabályokat.	<i>Környezetismeret:</i> állatok kommunikációja, jel, jelzés, információ; lakóhely, közlekedés; természeti ritmusok. <i>Vizuális kultúra:</i> hangfelvételek és képfelvételek készítése; a helyes kiejtés vizsgálata a felvétel segítségével. <i>Ének-zene:</i> ritmusjátékok ütőhangszereken.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hang, betű; ábécé; egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű; magánhangzó, mássalhangzó; szó, mondat, szöveg; szótó, toldalék, kijelentő mondat, kérdő mondat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	Órakeret 42 óra
--	--	----------------------------

Előzetes tudás	A helyesírási szabályok megértéséhez, alkalmazásához szükséges nyelvtani fogalmak.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.	
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban. Hibajavításkor indoklás a szabály felidézésével.</p> <p>A helyesírási probléma felismerése, a jelölés gyakorlása szövelemzés segítségével.</p> <p>Az írás és a helyes kiejtés együttes alkalmazása.</p> <p>A <i>j</i> és <i>ly</i> használata az ismert szókincs körében.</p> <p>Szabályismeret és alkalmazás:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az időtartam jelölése; – a kiejtéstől eltérő hangkapcsolatok; – a hagyomány szerinti írásmód; – az elválasztás szabályai; – a kijelentő és a kérdő mondat jelölése. <p>A mondatkezdő nagybetű és a megfelelő mondatvégi írásjel jelölése, alkalmazása írásbeli feladatokban.</p> <p>A korosztálynak megfelelő lexikonok, szótárak használata.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – szükség szerint felidézi és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében; – 30–40 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a <i>j</i> hangot; – az egyszerű szavakat helyesen választja el. 	<p><i>Ének-zene</i>: egy adott dallamhoz szöveg alkotása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ábécé, elválasztás, szótag; pont, kérdőjel, felkiáltójel.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése		Órakeret 17 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulási képesség mint az életkori sajátosságoknak megfelelő megismerési, élményszerzési folyamatnak, a játszva tanulás képességének támogatása, fejlesztése.		
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (könyvtárlátogatás,</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanító irányításával motiváltan tanul; 	<p><i>Matematika</i>; <i>környezetismeret</i>: önálló tanulás.</p>	

<p>könyvkölcsönzés; gyermeklexikon használata; beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, a tanuláshoz szükséges információk kereséséről és kezeléséről).</p> <p>Egyszerű ok-okozati összefüggés felismerése; következtetések levonása.</p> <p>Tanulás több tevékenység és érzékszerv segítségével: ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memória-gyakorlatok, szövegtanulási technikák. A fantázia és képzelet aktiválása a megismerés érdekében.</p> <p>A kép és a szöveg kapcsolata. Illusztrált szövegekben a kép és a szöveg kiegészítő hatása.</p> <p>A könyvtárhasználat alapvető szabályai. Írott nyelvi források, információhordozók, könyvek, újságok. Eligazodás a könyvek, írott nyelvi források világában. Gyermekújságok jellemzői tartalomjegyzék alapján. Tájékozódás a gyermeklexikonokban betűrend segítségével. A könyvek jellemző adatainak, részeinek megfigyelése (író, cím, kiadó, tartalomjegyzék).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – a tanulási folyamat során változatos tevékenységeket és több érzékszervet is használ; – szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: 2-3 mondóka, József Attila: <i>Altató</i>; Nemes Nagy Ágnes: <i>Nyári rajz</i>; Petőfi Sándor: <i>Anyám tyúkjá</i>, Tamkó Sirató Károly egy verse, Weöres Sándor három költeménye; kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás. – Kötelező olvasmány: Kormos István: Vackor 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> A szöveget alkotó betűformák és a közlési tartalmak kapcsolatának felismerése. Kép és szöveg kompozíciós kapcsolatának elemzése.</p> <p>Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel).</p> <p>Az életkori sajátosságokhoz igazodó internethasználat kockázatainak és lehetőségeinek felismerése (pl. gyermekbarát honlapok böngészése). Médiaélmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézése, kifejezése és megjelenítése szóban, vizuálisan (pl. rajzolás, bábkészítés) Kormos István műve alapján közös olvasásélmény.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Könyvtár, lexikon, betűrend, tartalomjegyzék, gyermekújság.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéelőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése		Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Erkölcsei, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján, a történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismerése.		
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Egyszerű ítéletek alkotása a mesék, versek, olvasott, hallott irodalmi művek szereplőiről. Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák kialakítása (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis). A történetiségen alapuló összefüggések megértése az egy szálon futó történetekben.</p> <p>Azonosulás, ítélet, érvelés szépirodalmi szövegek kapcsán. A megismert mese, történet tanulságának összevetése saját tapasztalatokkal, eseményekkel. Egyszerű közmondások, szólások megismerése, megfelelő alkalmazása. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékban (pl. bábjáték).</p> <p>A múlt néhány emléke környezetünkben (múzeumok, emléktáblák, műemlékek, emlékművek; tárgyak, fotók, egyéb dokumentumok; szokások). Nemzeti ünnepeink, jelképeink. Hagyományok ápolása, nemzeti értékek, jelképeink megismerése, megőrzése.</p> <p>Hagyományok megismertetése: Luca-nap, Busó-járás, húsvéti népszokások. Március 15. nemzeti ünnepünk megünneplése.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, megérti rövid, egy szálon futó művek segítségével a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – képes állást foglalni, érvelni alapvető erkölcsi kérdésekben; – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket; – meghallgatja mások érvelését is; – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni. 	<p><i>Dráma és tánc:</i> részvétel dramatikus játékokban.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> átélt, elképzelt vagy olvasott esemény vizuális kifejezése.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> családtagjaim, szeretet, barátkozás (konfliktushelyzetek megélése játékokon keresztül).</p> <p><i>Környezetismeret:</i> az ember megismerése (magatartásformák, szabályok, viselkedési normák); környezet és fenntarthatóság.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tanulság, konfliktus, közmondás, nemzeti ünnep, jelkép.		

3-4. évfolyam

Az Európai Iskolák magyar tagozatán, illetve a magyar, mint L1-re való felkészülésnél figyelembe kell venni az életkori és a helyi sajátosságok intézményi és tárgyi feltételeit. (SWALS, szekciók)

Ezekon az évfolyamokon fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókinccs aktivizálása szövegalkotó feladatokkal, a narráció ösztönzése, gyakoroltatása.

Az olvasástechnika eszközzé fejlesztése feltételt teremt az írott szövegek önálló megértéséhez. A szövegek értelmezésével és feldolgozásával felkészít az alapvető szövegműveletek önálló alkalmazására. Az olvasmányok sokoldalú feldolgozása fejleszti a tanulók kritikai érzékét, ítélőképességét és empátiáját, a kifejezés nyelvi megvalósulására való figyelmet.

Az írásbeli szövegalkotás szabályainak megtanítása különböző témájú és szövegtípusú olvasmányok feldolgozásával valósul meg. Ezek szolgálnak mintául a gyermekek fogalmazásaihoz, nyitnak utat a későbbi kreatív alkotásokhoz, a képzelet, az érzelmek, a gondolatok önálló kifejezéséhez.

A 3–4. évfolyamon az írás-helyesírás tanításának célja az életkornak és az oktatás igényeinek megfelelő írástechnika differenciált kialakítása, a tanulást és az írásos önkifejezést szolgáló eszközzé fejlesztése az olvashatóság, a rendezettség és a helyesség igényével.

A tapasztalati megalapozottságú, elemi szintű grammatikai ismeretek megszerzésével elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata. Fejlődésnek indul a nyelvi kifejezésre irányuló figyelem, az önértékelő képesség, a kritikai érzék és az igényes, változatos és kifejező nyelvhasználatra való törekvés különféle kommunikációs helyzetekben.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkészség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Egyszerű szóbeli közlések megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszok adása. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás és tisztelet szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd tartalmának, hangzásának, stílusának és kifejező erejének egymással összefüggő fejlesztése. A beszéd és a megértés továbbfejlesztése, különös tekintettel a pontosságra, a folyamatosságra és a kifejezőerőre, valamint az aktív szókinccs intenzív gyarapítására. A szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A helyes beszédlézés, a helyes kiejtés, a mondat- és szövegfonetikai eszközök alkalmazása különféle kommunikációs helyzetekben (pl. párbeszéd, felolvasás, kiscsoportos beszélgetés, vita, beszámoló).</p> <p>Felolvasáskor, szövegmondáskor nonverbális eszközök használata a kifejezés segítségével.</p> <p>Vélemény kulturált megfogalmazása.</p> <p>Figyelem a beszélgetőtársra. Az üzenet lényegének és érzelmi háttérének megfigyelése, értékelése. Az alapvető szövegműveletek önálló alkalmazására való felkészítés.</p> <p>Állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, stílusértékének értelmezése az olvasott szövegekben.</p> <p>A különböző tantárgyak tanulásakor használt szakkifejezések, olvasmányokból kiemelt ritkábban használt szavak célzott használatával az aktív szókinccs gyarapítása.</p> <p>Több mondatos összefoglaló szöveg alkotása olvasmányok tartalmáról, gyűjtött tapasztalatokról, megfigyelésekről.</p> <p>Hosszabb szóbeli közlések tartalmának rövidített elmondása.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait; – használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat; – beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja; – bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe; – a közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti. 	<p><i>Minden tantárgy:</i> összefüggő beszéd, érvelés.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> önfenntartás, légzés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Műalkotások megfigyelése, jellemzése, értelmezése, értékelése. Médiaszövegek közötti különbségek (pl. televíziós műsортípusok, animációs mesefilmek, sorozatok) felismerése saját médiaélmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákön keresztül.</p>

<p>A beszéd tartalmának, hangzásának, stílusának és kifejezőerejének egymással összefüggő fejlesztése. A szöveg és a mondat jellemzőinek azonosítása.</p> <p>Szóbeli szövegek megértése, értelmezése, alkotása. Kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása szövegalkotó feladatokkal, a narráció ösztönzése, gyakoroltatása. Igényes, változatos és kifejező nyelvhasználatra való törekvés különböző kommunikációs helyzetekben.</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hangsúly, hanglejtés, hangerő, beszédtempó, szünet; tekintet, arcjáték, testtartás, térköz, távolságtartás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Olvasás, az írott szöveg megértése</p>		<p>Órakeret 111 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Nyelvre, írott nyelvre, olvasásra vonatkozó, az adott korosztály képességfejlődése szempontjából releváns ismeretek.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a folyékony olvasás kialakításának segítése, olvasási stratégiák bevezetése, különböző szövegtípusok megismertetése, biztos olvasási készség, az értő olvasás kialakítása.</p>		
<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi, dokumentum típusú, folyamatos, nem folyamatos, kevert, egyéni, közös és tankönyvi célú szövegek megismerése, ezek megértése.</p> <p>Globális és kereső olvasás, grafikus szervezők (ábrák, táblázatok, gondolattérkép, fűrtábra) alkalmazása a hatékonyabb szövegértés érdekében.</p> <p>Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása.</p> <p>Gondolatok és információk értelmezése és integrálása, tartalom, nyelvezet, szövegszerkezet vizsgálata és értékelése.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – az olvasás terén motivált, érdeklődő; – folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is; – felismeri és javítja a hibáit; – felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult; – szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait; – megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik; – ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat. 	<p><i>Matematika:</i> szöveges feladatok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én magam; az én világom.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése.</p> <p>Képzőművészeti műfajok.</p> <p>Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felismerése, médiaszöveg olvasása.</p>	

<p>A következő olvasási stratégiák, olvasást megértő folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a szöveg átfutása, – az előzetes tudás aktiválása, – jóslás, anticipáció. <p>Az olvasás céljának, módjának az olvasás megkezdése előtt való tisztázása.</p> <p>Az olvasmányok sokoldalú feldolgozása által a kritikai érzék fejlesztése, ítélőképesség és empátia érzék kialakítása.</p>		<p>Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p> <p>Mesék, gyermekirodalmi alkotások (Többek között Fekete István, Móra Ferenc művein keresztül) és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szöveg, műfaj, szövegértés.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése</p>	<p>Órakeret 37 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Mesék jellegzetes nyelvi fordulatainak ismerete. Versritmus jelzése tapssal, koppantással. Rímek felismerése a verssorok végén.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A szövegelemzésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű befogadása, az érzelmi tartalmak (pl. öröm, izgalom, várakozás, azonosulás) átélésének segítése.</p> <p>Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése.</p> <p>Magyar és világirodalmi népköltészeti, műköltészeti alkotások megismerése.</p> <p>Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátítása.</p>	
<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Az olvasókönyvi szövegek csoportosítása formájuk, műfajuk és kommunikációs szándékuk szerint.</p> <p>Az olvasmányok témájának megfigyelése, azonos témájú szövegek összehasonlítása (pl. gyerekalakok és gyereksorsok).</p> <p>Hasonlóságok és különbségek felfedezése különféle irodalmi közlésformákban.</p> <p>Művészi eszközök keresése lírai és elbeszélő művekben (ritmus, rím, refrén, hasonlatok).</p> <p>Jellegzetes irodalmi témák, motívumok (pl. család, gyermek,</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket; – azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét; – konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket; – az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát 	<p><i>Környezetismeret:</i> környezeti, természeti, környezetvédelmi témájú olvasmányok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> a népdalok szövege (kifejező eszközök, nyelvi fordulatok, motívumok, természeti képek).</p> <p><i>Vizuális kultúra; dráma és tánc:</i> A témához és a tartalomhoz is</p>

<p>természet) felfedezése olvasmányokban.</p> <p>A művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, a tér-idő változásainak felismerése.</p> <p>Elbeszélések 20. századi eseményekről, hősookról, sorsokról. Az események sorrendjének, a mesélő személyének megállapítása.</p> <p>Mesékre jellemző kezdő és befejező fordulatok, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok felismerése.</p> <p>Rövidebb irodalmi szövegek (versek, mesék, elbeszélések) önálló olvasása.</p> <p>Nagyobb terjedelmű, jellemzően kortárs magyar és európai gyermekirodalmi alkotás (meseregény, ifjúsági regény, mesés-, verseskötet) elolvasása a tanító irányításával. Művek a kortárs magyar irodalomból. (Például: Békés Pál: <i>Féltőlény, A bölcs hiánypótló</i>; Berg Judit: <i>Rumini</i>; Boldizsár Ildikó: <i>Boszorkányos mesék</i>; Csukás István: <i>Süsü, a sárkány, Keménykalap és krumpliorr, Pom Pom összes meséi, gyerekversek</i>; Dávid Ádám: <i>A Virág utcai focibajnokság</i>; Lázár Ervin: <i>Szegény Dzsoni és Árnika</i>; Lackfi János: <i>Kövér Lajos színre lép</i>; Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Szabó T. Anna <i>gyermekversei</i>; Tóth Krisztina: <i>Londoni mackók, Varró Dániel: Túl a Maszat-hegyen.</i>)</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok, fantáziajátékok, elképzelt és valóságos helyzetek megjelenítése. Részvétel csoportos játékokban, állóképek tervezése, kivitelezése és megbeszélése.</p> <p>A mozgás és a szövegmondás összekapcsolása. Egyszerűbb drámai konvenciók és a színházi formanyelv alapjainak tapasztalati</p>	<p>időrendben, több összefüggő mondattal mondja el.</p>	<p>illeszkedő kifejezőeszközök elemzése, alkalmazása.</p> <p>Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel).</p> <p>A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül.</p> <p>Az elbeszélő személyének azonosítása különböző médiaszövegekben (pl. animációs mesék).</p>
--	---	---

megismerése (jelenet, felvonás, kezdet és vég, díszlet, berendezés, jelmez, kellék, fény- és hanghatások). A tanultak felhasználása saját produkcióhoz, bábelőadások, színházi előadások megbeszélésekor.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szépirodalmi szöveg, ismeretterjesztő szöveg, monda, közmondás, szólás, találós kérdés, elbeszélés, regény; főszereplő, mellékszereplő; hasonlat, ismétlés, ellentét; kezdőpont, végpont, fordulópont.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az íráshasználat fejlesztése	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott mintáról, látó/halló előkészítés után tollbamondásra és írásminta nélkül, emlékezetből.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írás eszközszintre emelésének segítése. E tevékenységben a kitartás és a folyamatjellegű gyakorlás ösztönzése. Az írástempó fokozása mellett a helyesség, az íráskép rendezettségének, esztétikumának értéként való elfogadása.	
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás). Az írás lendületének és tempójának fokozása. Szó sorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből és akaratlagos írással. Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – írása jól olvasható; – írástempója lendületes; – füzetvezetése rendezett. 	<i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> olvasható, tetszetős és rendezett füzetvezetés.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Íráskép, szövegkép, olvashatóság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Fogalmazási alapismeretek	Órakeret 23 óra
Előzetes tudás	A szöveg és a mondat jellemzőinek azonosítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önkifejezés iránti igény erősítése, különféle formáinak és lehetőségeinek megismertetése, megvalósításának támogatása.	
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete.	A tanuló	<i>Környezetismeret;</i> <i>matematika:</i> érthető,

<p>Kellő tapasztalat a cím szerepéről, jellemzőiről; a szövegek felépítéséről; az időrendről; az esemény, az előzmény és a következmény kapcsolatáról; a szöveg kohéziójáról; a tématartrásról; a nyelvi megformáltságról; a különböző szövegforma jellemzőiről, a bekezdések szerepéről.</p> <p>A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, az időrend érzékeltetése, a szöveg tagolása bekezdésekre.</p>	<p>– a tanult fogalmazási ismereteket felhasználja fogalmazáskészítéskor.</p>	<p>világos szóbeli szövegalkotás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok kreatív alkalmazása, médiaszöveg írás. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Témaválasztás, anyaggyűjtés, címadás; bekezdés; bevezetés, tárgyalás, befejezés; elbeszélés, hír, leírás, levél, meghívó; értesítés; hirdetés; SMS; e-mail.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Szövegalkotási gyakorlatok</p>		<p>Órakeret 42 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása. Történetalkotás szóban. Képolvasás, mesemondás.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A képzelet, az önkifejezés aktivizálása különböző szövegformák megismerésével és az írásbeli szövegalkotás képességének továbbfejlesztésével.</p> <p>Az írásbeli szövegalkotó készség fejlesztése.</p>		
<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor.</p> <p>Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése.</p> <p>Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. A párbeszéd beillesztése a történetmondásba.</p> <p>Szemléletes leírások készítése egyszerű tárgyról, növényről, állatról. Jellemzés készítése emberről.</p> <p>Levélírás, levélcímzés. Rövid szöveges üzenetek megfogalmazása különféle alkalmakra a címzett személyének figyelembevételével.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. egy oldal terjedelmű elbeszélő fogalmazást készít; – a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ; – adott vagy választott témáról 8–10 mondatos leírást készít a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával; – a tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi; – figyel a bemutatás sorrendjére és a nyelvi eszközök használatára; 	<p><i>Környezetismeret:</i> változatos élővilág; a tanultak bemutató leírása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Természeti jelenség megfigyelése, a tapasztalatok leírása, megjelenítése. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal (médiaszöveg-írás).</p>	

Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarással, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleges szóismétlődés kerülése. A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával, a tanító segítségadásával.	– a tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elbeszélés, történetmondás, leírás, jellemzés; téma, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, nézőpont; párbeszéd.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok	Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	A tanult nyelvtani fogalmak felismerése és megnevezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvi tapasztalatok körének bővítése. A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozásának megindítása a szófajok körében. A tanulók önállóságának növelése: a feladatvégzésben; az információszerzésben és felhasználásban; a szabályalkalmazásban; az önellenőrzésben. A nyelvi tudatosság fokozása.	
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatokban a beszélő szándékának felismerése és megnevezése szövegben. A rokon értelmű szavak, a többjelentésű, azonos alakú szavak helyes használata. A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben. Különböző időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése. Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. Az igeidők szerepének és írásmódjának megfigyelése. Tudatos alkalmazásuk. A főnév fajtáinak csoportosítása, megnevezése. Többes számú főnevek alkotása. A <i>-ba, -be, -ban, -ben</i> ragos főnevek helyes használata	A tanuló – felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat; – felismeri, megnevezi és megfelelően jelöli a mondatfajtákat; – toldalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat; – a szöveggörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igekötőket; – alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek.	<i>Vizuális kultúra:</i> Jelek a mindennapi életben. Az időbeliség ábrázolása a képzőművészetben. <i>Környezetismeret:</i> tulajdonnevek a térképeken.

<p>mondatalkotással, szövegértelmezéssel.</p> <p>A tulajdonnevek csoportjainak megismerése: személynevek, állatnevek, földrajzi nevek, intézmények neve, márkanevek, címek.</p> <p>A melléknév szerepének ismerete a nyelvhasználatban.</p> <p>A fokozott melléknévi alakok használata szövegalkotáskor.</p> <p>A fokozott számnévi alakok helyes használata.</p> <p>A névelők és a névutók szerepének ismerete. A névelők helyes használata.</p> <p>A névmások (személyes, mutató, kérdő) szerepének megértése, alkalmazásuk a mondatokban.</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szófaj; főnév, köznév, tulajdonnév, személynév, állatnév, intézménynév, földrajzi név, márkanev, cím; határozott névelő, határozatlan névelő; névutó; ige; igeragozás; igemód; igekötő; melléknév, melléknévfokozás; számnév, tőszámnév, sorszámnév, törtszámnév; határozott számnév, határozatlan számnév; személyes névmás, mutató névmás, kérdő névmás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása</p>	<p>Órakeret 56 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A hangok hosszúságának helyes jelölése a begyakorolt szókészlet körében.</p> <p>A kiejtéssel megegyezően írt rövid szavak biztos helyesírása.</p> <p>A j hang biztos jelölése a begyakorolt szókészletben.</p> <p>Az elválasztás szabályainak alkalmazása egyszerű szavak írásakor.</p> <p>Mondatkezdés nagybetűvel. A tanult mondatzáró írásjelek alkalmazása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A helyesírási készség fejlesztése.</p> <p>A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.</p>	
<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A mondatvégi írásjelek helyes használata az egyszerű mondatok végén.</p> <p>Helyesírási szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben: igeidők, ragos és kiejtéstől eltérő írásmódú igék; felszólítást kifejező igealakok; igekötős igék; tulajdonnevek, fokozott melléknevek és számnevek; ragos névszók; névutós szerkezetek;</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a mondatot nagybetűvel kezdi és írásjellel zárja; – a begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat; – írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak; – helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja. 	<p><i>Környezetismeret:</i> térképvázlat készítése tulajdonnevek feltüntetésével.</p> <p><i>Matematika:</i> számnevek helyesírása.</p>

<p>betűvel írt számnevek; a keltezés többféle formája.</p> <p>Hosszú hangok jelölése a melléknevek végén.</p> <p>A főnév <i>-t</i> toldalékának (ragjának) és a múlt idő jelének megkülönböztetése.</p> <p>A <i>j</i> hang biztonságos jelölése a tanult szófajok körében.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nagybetű, kisbetű, írásjel, helyesírási szabály.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése		Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és nehézségek megnevezése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.		
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>A tanulás szerepe és módjai. Saját tanulási folyamatunk megismerése, hogyan tanulunk a legkönnyebben, mi okoz nehézséget. Gondolkodás a gondolkodásunkról, tanulásunkról. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Tanulás különböző típusú szövegekből.</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szöveg tanulási technikák.</p> <p>Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével.</p> <p>Ismerkedés különböző információhordozókkal.</p> <p>Adatok, információk gyűjtésének, célszerű elrendezésének módjai. Alapismeretek a könyvtár tereiről és állományrészeiről. A könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek, elektronikus információhordozók. A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a tanulási folyamat alapvető jellemzőit; – azonosítja az információ forrásait, ismeri azok kezelését; – képes önálló tanulásra; – ismeri a saját tanulási folyamatának, képességének jellemzőit; – ismer és alkalmaz néhány tanulási módot, stratégiát a különböző tanulási feladatok teljesítése érdekében; – a szövegből történő tanulás során olvasási stratégiákat használ; – információt keres, kezel önállóan néhány forrásból; – szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: népdalszövegek, József Attila: <i>Betlehemi királyok</i>, <i>Mama</i>; Petőfi Sándor: <i>Füstbe ment terv</i>; illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás; 	<p><i>Környezetismeret:</i> jelenségek megfigyelése, ok-okozati kapcsolatok keresése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p>	

<p>A lexikon és a szótár egyező és eltérő vonásai. Az információk keresése és kezelése. Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban. A könyvtár mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője. Ismerkedés folyóiratokkal. Katalógusok megfigyelése. A könyvtári katalógus tájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információforrások keresésében.</p>	<p>– részletek Kölcsey Ferenc: <i>Hymnus</i>; Petőfi Sándor: <i>Nemzeti dal</i>; Vörösmarty Mihály: <i>Szózat</i> című művéből, illetve szépprózai művekből.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Információ, tudás, könyvtár, tanulás, vázlat.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Az ítéliképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése</p>	<p>Órakeret 12 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Mesehősök tulajdonságai és cselekedetei; az olvasott irodalmi művekben a szereplők döntési helyzeteinek felidézése; személyes tetszésítéletek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján. A narratíva, történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismerése.</p>	
<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Erkölcsi és esztétikai ítélet megfogalmazása, érvelés a vélemény mellett, vitakészség kialakulása. A szépirodalmi alkotásokban megismert helyzetek, azok tanulságának alkalmazása mindennapi helyzetekben. A művek tanulságainak értelmezése. A saját vélemény mellett a nem saját álláspont megjelenítésének, átélésének képessége. Mások véleményének megértése, elfogadása. Vélemények összevetése, különbségek és hasonlóságok megfigyelése, felismerése és kritikája. A műélvezet, a beleélés mélyebb megtapasztalása a fentiek segítségével is. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték) saját és más álláspontból is.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – képes állást foglalni, érvelni, meggyőzni másokat alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben; – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket, megérti mások érvelését, elfogadja az övétől eltérő véleményeket, képes ezekkel is azonosulni; – képes beleélésre, azonosulásra, érzelmeinek kifejezésére az életkori sajátosságainak megfelelő történetek, művek befogadása során; – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni 	<p><i>Erkölcstan:</i> Értékrend alakulása. Szűkebb és tágabb környezetem, barátság.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> Környezeti rendszerek állapota, fenntarthatóság. Egészséges életmód. Viselkedési normák.</p> <p><i>Vizuális kultúra; Dráma és tánc:</i> a lényeg kiemelésének lehetőségei a vizuális kompozíciókban.</p>

<p>Szülők, nagyszülők gyermekora, életmódja, tárgyi világa. Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata; időrend.</p> <p>A múlt emlékei környezetünkben (múzeumok, emléktáblák, műemlékek, emlékművek; tárgyak, fotók, egyéb dokumentumok; szokások).</p> <p>Nemzeti ünnepeink, jelképeink. Közös európai kultúránk tisztelete és hagyományainak ápolása.</p> <p>Európa Nap május 9.</p> <p>A multikulturális környezet sajátosságaira építve az empátikus és toleráns viselkedés kialakítása saját nemzeti értékeink megőrzésével.</p> <p>A magyar szabadságküzdelmek kiemelkedő alakjai.</p> <p>Kiemelkedő magyar tudósok, feltalálók, művészek, sportolók.</p>	<p>mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is, azokat életkori szintjén kezelni.</p> <ul style="list-style-type: none"> - történetek olvasásakor, megbeszélésekor képes elkülöníteni a múltbeli és jelenbeli élethelyzeteket, történéseket. - képes felidézni történelmünk és kultúránk néhány kiemelkedő alakját, hozzájuk tud rendelni néhány fontos jellemzőt. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tanulság, vita, vélemény, konfliktus, múzeum, műemlék, szokás, életmód, időrend.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.</p> <p>Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.</p> <p>Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.</p> <p>Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.</p> <p>A memoritereket szöveghűen mondja el.</p> <p>Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.</p> <p>Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.</p> <p>A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.</p>
--	--

	<p>Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.</p>
--	--

5. évfolyam

Az Európai Iskolák magyar tagozatán, illetve a magyar, mint L1-re való felkészülésnél figyelembe kell venni az életkori és a helyi sajátosságok intézményi és tárgyi feltételeit. (SWALS, szekciók)

Az 5. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom tantárgy alapvető célja és feladata az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb olvasási stratégiák megismerése és alkalmazása. A szövegalkotás folyamatának megfigyelése, gyakorlása, különböző, a kommunikációs helyzetnek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban történő fogalmazás. Az elsajátított írástechnika, helyesírás gyakorlása, továbbfejlesztése.

A tantárgy jellegéből adódóan fontos feladat a nyelvi és irodalmi kultúra fejlesztése, az egyéni ismeretszerzés módjainak, technikáinak előkészítése, gyakoroltatása, a kritikus, problémamegoldó és a fogalmi gondolkodás fejlesztése.

A tematikai egységeknek megvan a maguk lineáris logikája, de ez a *linearitás nem jelent előírt sorrendet*. A sorrendjük azonban mégiscsak ésszerű megfontolásokat takar. Ebben a lehetséges és átvehető, de nem előírt sorrendiségben a mesékkel indul az ötödik osztályos irodalom: a mesékkel, amelyek visszautalnak az első négy osztályra, s amelyek egyben középpontba állítják az irodalom örök kulcselemét, a fantáziát is, hiszen ez nemcsak a mesékben van jelen, hanem bizonyos értelemben minden műalkotásban, sőt minden emberi alkotásban is. A mesék egy része népmese, így szóba kerül a folklór is, és ennek kapcsán a népdalok. A tantervi folytatás azután egyre inkább közelít a reális világhoz, miközben a fantázia továbbra sem tűnik el az irodalommal való ismerkedésből.

A *magyar nyelv és irodalom* tantárgy az anyanyelvi kulcskompetencia fejlesztésében játszik döntő szerepet, ezen kívül jelentősen hozzájárulhat a digitális, a szociális és állampolgári, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség elnevezésű kulcskompetenciák fejlesztéséhez is. A hatékony, önálló tanulás készségeinek-képességeinek fejlesztése szintén kitüntetett szerepet kap az anyanyelv órákon.

A magyar nyelv és irodalom kerettantervének szerkezete a következő: először a magyar nyelv 5–6. évfolyamra vonatkozó tematikai egységei, utána következnek az 5–6. évfolyam irodalomra vonatkozó tematikai egységei.

Az Európai Iskolák anyanyelvet tanító magyar pedagógusai az ötödik évfolyamra vonatkozó ismereteket saját terveikben jelenítik meg.

Magyar nyelv

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Mindennapi kommunikációs helyzetekben való megnyilvánulás, törekvés az érthető, kifejező beszédre. Szóbeli szövegek megértése, reprodukálása, utasítások megfelelő követése, a kommunikációs partner szóbeli közlésének megértése. Az alapvető kommunikációs kapcsolatfelvételi formák ismerete és alkalmazása: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés stb.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hallásértés fejlesztése (pl. dramatikus játékkal, szövegmondással, interaktív olvasásértéssel). A kommunikációs helyzetnek megfelelő helyes beszédlégzés, hangképzés, hangsúlyozás, tempó és szünettartás kialakulásának segítése: pl. beszédgyakorlatokkal, dramatikus játékkal, hangos szövegmondással. Törekvés a különböző beszédhelyzetekben a jól formált, a kommunikációs célt közvetítő beszéd alkottatására. A kifejező kommunikáció, a megfelelő szókinccs alkalmaztatása személyes beszámolóban, történetmeséléskor, személyek jellemzésekor. A társas viselkedés szabályozásához szükséges nyelvi kompetenciák fejlesztése, a konfliktusok kezelése képességének fejlesztése. A kiejtés, a szöveg és a nem nyelvi jelek közötti összhang kialakulásának fejlesztése. A magyar nyelv kiejtési sajátosságainak (hangsúly, hanglejtés) tudatosításán keresztül a nemzeti identitás erősítése. A nyelvjárási változatok (pl. hangkészlet) felismertetése, ezen keresztül az elfogadó attitűd, a másság iránti tisztelet erősítése. A kommunikációs folyamat alapvető tényezőinek tudatosítása. Kommunikációs (illem) szabályok tudatosítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
A hallásértés fejlesztése analitikus és evaluációs gyakorlatokkal. Különböző hallott szövegek, információk megértése, rövid összefoglaló reprodukálása. A magyar nyelv kiejtési sajátosságainak (hangsúly, hanglejtés) tudatosításán keresztül a nemzeti identitás erősítése prózai, epikai alkotások előadásával. A nyelvjárási változatok (pl. hangkészlet) felismertetése, ezen keresztül az elfogadó attitűd, a másság iránti tisztelet erősítése. Aktív részvétel különféle kommunikációs helyzetekben. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz. A közlési szándéknak megfelelő szókinccs, kiejtés (hangsúly, tempó, hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása. Különböző, a kommunikációs célnak, a kommunikációs helyzet: tér, idő és résztvevői szerepeknek megfelelő beszédhelyzetek létrehozása szerepjátékkal, drámapedagógiai gyakorlatokkal. Mindennapi kommunikációs szituációk különféle helyzetekben történő gyakorlása: kapcsolatfelvétel, kérdés, kérés, beszélgetés. Férfiak és nők, felnőttek és gyermekek kommunikációja különbözőségeinek megfigyelése, kommunikációs (illem) szabályok (férfiak és nők, felnőttek és gyermekek, gyermekek és gyermekek) között. Tanult szövegek szöveghű és kifejező tolmácsolása.	<i>Dráma és tánc:</i> kommunikációs kapcsolatteremtés, szituációk, helyzetgyakorlatok. <i>Vizuális kultúra:</i> vizuális kommunikáció. <i>Természetismeret:</i> Az ember értelmi képességének, érzelmi intelligenciájának alapvonásai; , az érzékszervek szerepe. <i>Erkölcstan:</i> önismeret, a személyes kapcsolatok, a beszélgetés jelentősége.	

<p>A kommunikációs helyzet tér, idő és résztvevői szerepek (kontextus), valamint a beszédpartner közlésének, viselkedésnek megfigyelése, értelmezése.</p> <p>A kommunikáció teljes folyamatának megfigyelése, a következtetések nyomán alaptényezőinek megnevezése egy-egy példa elemzésével. A társas viselkedés szabályozásához szükséges nyelvi kompetenciák fejlesztése. A kifejező kommunikáció, megfelelő testbeszéd, szókincs alkalmazása. A kommunikációs folyamat alapvető tényezőinek tudatosítása.</p> <p>Különböző hallott szövegek, információk megértése, rövid összefoglaló reprodukálása.</p> <p>A szavak, mondatok jelentésárnyalatainak, stílusértéke, helyes megválasztása a beszédben, a társas kapcsolatokban.</p> <p>Hallott szövegről legyen képes rövid szóbeli összefoglalást adni.</p> <p>Szükséges a globális, információkereső, értelmező- és reflektáló olvasás.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Beszédhelyzet, arcjáték, gesztus, testtartás, távolság, külső, kommunikációs folyamat, tényező (adó, vevő, csatorna, kód, üzenet, kapcsolat); zenei eszköz (dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet).</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés</p>	<p>Órakeret 22 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanult olvasási stratégiák adekvát alkalmazása olvasás előtt, alatt és után. A tanult különböző típusú és műfajú szövegek felismerése és megértése. A szöveg információinak és gondolatainak az életkora szerint elvárható értelmezése és értékelése.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A szövegfeldolgozás általános sémájának tudatosítása változó szövegeken.</p> <p>Az olvasási technika fejlesztése különféle folyamatos és nem folyamatos szövegeken többféle szövegértési eljárással. A szöveghez tartozó kép és szöveg közötti összefüggés felismertetése, egyszerűbb ábrák, grafikonok értelmeztetése.</p> <p>Az olvasási, a szövegértési hibák felismerésének fejlesztése, és a megfelelő javítási stratégia megismertetése, alkalmazásának elősegítése.</p> <p>A számítógépes szövegek olvasási sajátosságainak felismertetése.</p> <p>A webes felületek nem lineáris szövegeinek olvasási sajátosságainak felismertetése, a nehézségek tudatosítása.</p> <p>A tömegkommunikációs szövegekben rejlő manipulációk felismerésének képességének fejlesztése. (Médiatudatosság.)</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Különböző szövegek néma és a szöveg üzenetének megfelelő hangos olvasása.</p> <p>Olvasási, szövegértési stratégiák alkalmazása, gyakorlása és bővítése különböző témájú és típusú nyomtatott és elektronikus szövegeken. Az ismert szöveg-feldolgozási stratégiák (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása stb.) alkalmazása, illetve újabb stratégiákkal való bővítése (szintézis, szelektív olvasás).</p> <p>Tájékozódás, információkeresés (betűrend, tartalomjegyzék, utalók használatával) a különféle dokumentumtípusokban (könyv, folyóirat, AV és online dokumentum), korosztálynak szóló kézikönyvekben (szótár, lexikon), ismeretterjesztő forrásokban.</p>	<p><i>Matematika;</i> <i>Természetismeret:</i> szövegértés, a feladatok szövegének értelmezése.</p> <p><i>Informatika:</i> Adatkezelés, adatfeldolgozás,</p>	

<p>A szövegértés folyamatának megfigyelése, a szöveg megértésének követése, monitorizálása. A hibás olvasási, szövegértési technika felismerése, a megfelelő javító stratégia megtalálása és alkalmazása. Az információhordozók kommunikációs funkcióinak és az olvasott szövegek tipológiai és műfaji különbségének megfigyelése, a szöveg mondanivalójának saját szavakkal történő megfogalmazása. A szöveg szereplőinek bemutatása. A szöveg és a kép összefüggéseinek feltárása, értelmezése.</p>	<p>információmegjeleníté s; internetes források adatainak megkeresése, csoportosítása. <i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép összefüggései.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Üzenet, szöveggép, betűrend, tartalomjegyzék.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás, fogalmazás	Órakeret 20 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A társas kultúrában való részvételhez szükséges <i>nyelvi</i> kompetenciák fejlesztése az írástechnikai téren: az érzelmek hiteles kifejezésének képessége, a szeretetteljes emberi kapcsolatok ápolásának képessége, konfliktuskezelés képessége, udvariassági formulák ismerete, alkalmazása stb. Megfelelő, kialakult egyéni írástechnika alkalmazása. A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, az időrend, a szöveg tagolása bekezdésekre. A tanult fogalmazási műfajokban való jártasság, szövegalkotás.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az írástechnika tempójának, esztétikai megjelenésének fejlesztése, javítása. Az önálló és a tanári segítséggel történő anyaggyűjtés módjainak fejlesztése. Az ismert fogalmazási műfajokban történő változatos, kreatív szövegalkotás támogatása. Újabb szövegalkotási eljárások megismertetése, alkalmazásának segítése. Digitális kompetencia fejlesztése: néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>A kialakult egyéni írástechnika további fejlesztése. Törekvés az esztétikus, olvasható kézírásra. Az írás folyamatának megtapasztalása, folytonos ön- és társkorrekció. Anyaggyűjtés különféle nyomtatott és elektronikus forrásokból az írott mű elkészítéséhez. A vázlatkészítés szabályainak, fajtáinak megismerése; gyakorlatok a vázlat kifejtéséhez, kiegészítéséhez. Digitális kompetencia fejlesztése: Néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése. Az írott és nyomtatott szöveg formájának üzenete. Az írásmű üzenetének, céljának, befogadójának megfelelő szókincs használata. Személyes élmények megfogalmazása különböző szöveg-típusokban: mese, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél. Szövegalkotás az internetes műfajokban: pl. e-mail, komment.</p>	<p><i>Idegen nyelvek:</i> udvariassági formulák, egyszerű üzenetek megfogalmazása a tanult idegen nyelven. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> narratív szövegek, történetmondás történelmi eseményekről, hősookról. <i>Természetismeret:</i></p>	

<p>Az írás nem nyelvi jeleinek (betűforma, -nagyság, sorköz, margó, távolság, színek, kiemelések stb.), a szöveg képének az írott üzeneten túli jelentése. A kézzel írt és a számítógépes szövegek különbözőségei, hasonlóságai.</p>	<p>anyaggyűjtés, vázlatkészítés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a szöveg képe.</p> <p><i>Informatika:</i> internetes kapcsolattartó műfajok; <i>rajzos-szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása..</i></p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Anyaggyűjtés, vázlat, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, e-mail, emotikon. Nem nyelvi jel (sorköz, betű, margó stb.).</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírás	Órakeret 22 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanult főbb helyesírási szabályok felismerése, alkalmazása a szövegalkotásban, az írásbeli munkákban. A Magyar helyesírási szótár használata tanári segítséggel.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A leggyakrabban előforduló, a helyesírási alapelvekre épülő helyesírási szabályok megismertetése, tudatosítása, azok fokozatos önálló alkalmazásának fejlesztése az írott kommunikációban. A szófajokhoz kapcsolódó legalapvetőbb és leggyakoribb helyesírási szabályok, normák megismertetése.</p> <p>A helyzetnek megfelelő, pontos helyesírás iránti igény kialakítása, a helyesírást segítő segédeszközök (helyesírási szabályzat, szótár stb.) önálló használatának kialakítása.</p> <p>A magyar helyesírás alapelveinek ismeretében az írott magyar nyelvi norma tudatosítása.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Az alapvető helyesírási szabályok (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés) megismerése főleg a hangtani és szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan.</p> <p>A tulajdonnév értelemtükrözőtető helyesírási alapjainak megismerése.</p> <p>A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértése és szövegalkotási folyamatában; az önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal. Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.</p> <p>Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek;</i> <i>Idegen nyelvek;</i> <i>Vizuális kultúra;</i> <i>Természetismeret;</i> <i>Informatika:</i> a tantárgyra jellemző fogalmak, tulajdonnevek, földrajzi nevek, digitális kifejezések helyesírása.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ábécé, helyesírási alapelv (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve), elválasztás.
--------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A szavak szerkezete és jelentése	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	A szavak szerkezeti elemzése egyszerűbb esetekben: szótó, toldalékok, összetett szavak tagjai. Az azonos alakú, többjelentésű és a rokon értelmű szavak megfelelő alkalmazása a beszélt és írott szövegalkotásban; közmondások, szólások jelentésének értelmezése, eredeti funkciójuk ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szavak szerkezetének megfigyeltetése, a főbb szóelemek funkcióinak tapasztalati úton történő fölfedeztetése. A magyar nyelv szinonima-gazdagságának, a szójelentések rétegzettségének, sokszínű kifejezőképességének fölfedeztetése. Szókincsbővítés, annak megtapasztaltatása, hogy ugyanazt a tartalmat többféle szerkezettel, más-más szavakkal is ki lehet fejezni. Néhány, mindennapi metafora jelentésszerkezetének játékos feladatokon keresztül történő megfigyeltetése. A magyar és valamely tanult, ismert idegen nyelv szerkezete közötti hasonlóságok és különbségek fölfedeztetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A szavak szerkezete: szó, szótó, toldalékok: képző, jel, rag. Az ige és főnév szemantikája. Hangalak és jelentés kapcsolata a szavakban. A szavak jelentése és hangalakja közötti összefüggés megfigyelése. Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, szerkezetének, használati körének megfigyelése. A leggyakoribb mindennapi metaforák jelentésszerkezetének megfigyelése a beszélt és írott szövegekben játékos gyakorlatokkal. Egynyelvű szótárak használata, könyvtári kutatás, szójelentések csoportos és önálló feltárása.		<i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv szókincse, néhány állandósult szókapcsolata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szótó, toldalék, képző, jel, rag; egyjelentésű szó, többjelentésű szó, rokon- és ellentétes jelentés; hangutánzó szó, hangulatfestő szó, állandósult szókapcsolat, közmondás, szólás; beszélt nyelvi metafora.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A nyelv szerkezete	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	A hangok, képzésük, kiejtésük, kapcsolódásuk. A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában, mondatban és szövegben, megfelelő használatuk írott és beszélt szövegben.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Nyelvi tudatosság figyelemfejlesztéssel: a magyar nyelv szerkezetének megfigyeltetése; a hangok, a szóelemek és a szavak szintjének részletesebb vizsgálata. A magyar nyelv sajátosságának tudatosítása. (pl. hangrend és illeszkedés, agglutináló nyelvtípus.) A kiejtés és az írás összefüggése szabályszerűségeinek megismertetése. Elemző képesség fejlesztése: a szófaji csoportok jellemző alaktani viselkedésének megfigyeltetése.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p> <p>A magyar hangrendszer jellemezőinek tapasztalati úton történő megismerése. A hangok, a szóelemek és a szavak szintjének részletesebb vizsgálata. A beszédhangok hasonlóságainak és különbségeinek felfedezése, a képzési módok megfigyelése. A magyar hangok rendszere és főbb képzési jellemzőik: – magánhangzók, mássalhangzók; – magánhangzók: magas, mély; rövid, hosszú; – mássalhangzók: zöngés, zöngétlen. Néhány, a magyar nyelvre jellemző hangkapcsolódási szabályszerűség: megfigyelésük kiejtésben, a beszédben és az írásban. A hangok kapcsolódási szabályszerűségei: hangrend, illeszkedés, teljes és részleges hasonulás, kiesés, összeolvadás, rövidülés. A saját nyelvváltozatból ismert hangok eltérései a sztenderd változattól. A szavak egy lehetséges osztályának, a szófajok legjellemzőbb csoportjainak áttekintése, szövegbeli és kommunikációs szerepük megfigyelése, alkalmazásuk a kommunikációban. A szófaji csoportok jellemző alaktani viselkedésének megfigyelése, főbb jellemzőinek megnevezése. Az alapszófajok típusai, szerkezetük, szerepük a szövegalkotásban. Az ige szerkezete, az igekötők szerepe az ige folyamatosságának, az irányultságának kifejezésében; az ige aspektualitása. A főnevek kategóriái, a tulajdonnevek néhány tipikus fajtája, szerkezete. A névmások szövegszervező szerepének megfigyelése, alkalmazása a szövegalkotásban. A tanult alapszófajok leggyakoribb képzőinek megismerése, szóalkotási gyakorlatok. A magyar nyelv szerkezetének összehasonlítása a tanult idegen nyelv hangtani, szótani szerkezetével.</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv hangállománya, hangtani, szótani szerkezete. <i>Természetismeret:</i> az ember hangképző szervei.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Magánhangzó, mássalhangzó; hangrend, illeszkedés, teljes hasonulás, részleges hasonulás, kiesés, összeolvadás, rövidülés; alapszófaj (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, névmás, igenév).</p>

Irodalom

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mesék	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Népmesék, műmesék. Verses és prózai formájú mesék. A mese műfaji változatai. Mesehősök, meseformulák. Meseírók, mesegyűjtők (magyar és világirodalmi, valamint kortárs példákkal).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak felismerése, hogy a mesék segítenek alapvető magatartásformák, erkölcsi értékek megismerésében és értékelésében. Meseélmények, mesehősök, mesei fordulatok, mesei jellemzők felidézése, rendszerezése, kreatív gyakorlatok, mesemondás. Újabb mesék megismerése, a műfaji változatok tudatosítása. A befogadói képességek fejlesztése: a valóság és fikció különbségének belátása, mesék verses és prózai formáinak tudatosítása. A fogalmi gondolkodás fejlesztése a mesékkal kapcsolatos fogalmak alkalmazásával. Szóbeli kifejezésformák: történetmondás, cselekményismertetés, mesehősök bemutatása; művek, részletek előadása.	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Mesék. Nép- és műmesék. Hazai nemzetiségek és más népek meséi. Verses és prózai formájú mesék. Meseregény(ek), meseregényrészletek. Példák különféle műfaji változatokra (pl. tündérvárasmese, valódi mese, hősmese, csalimese, láncmese, hazugságmese, tréfás mese, pl. Lázár Ervin műveinek felhasználásával).</p> <p>Állatmesék verses és prózai formában (egy téma több variánsa, pl. Aiszóposz, Phaedrus, La Fontaine klasszikus történetei és új átdolgozások).</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismert műfajú művek olvasásával, értelmezésével illeszkedik az új nevelési-oktatási szakasz irodalmi/képességfejlesztési folyamatába (átismétel, felidéz); – megismer műveket a magyar népmesék, műmesék, hazai nemzetiségek és más népek meséi köréből; – tudatosítja a mese különféle műfaji változatainak, illetve egy-egy mű variánsainak létezését, a népmese és a műmese fogalmát; – tudatosítja a valóság és mese (fikció) különbségét; egy-egy feldolgozás verses és prózai formáját; – alkalmazni tudja a műfajjal kapcsolatos legfontosabb fogalmakat; – képes cselekményismertetésre, hős-bemutatásra; – megtanul és előad művet/műrészletet. 	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történetekben a valós és a fiktív elemek megkülönböztetése.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> kifejező beszéd, mesemondás.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népmese, tündérmese, csalímese, állatmese (fabula), meseregény, mesealak, meseformula, meseszám; vers, ritmus, próza.
------------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Petőfi Sándor: <i>János vitéz</i>	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Mesék; mesehős, kaland. Cselekmény, helyszínek, elbeszélés, párbeszéd, leírás. Verses epikai művek, verselés, rímelés. Petőfi néhány lírai alkotása (köztük: <i>Anyám tyúkjá, Füstbe ment terv, Nemzeti dal</i>).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A <i>János vitéz</i> olvasása, részletes feldolgozása folyamatában felismer epikai jellemzőket, adott szempontokból elemzi és minősíti a művet (pl. tér, idő, cselekmény, szereplő, elbeszélő). Megismeri, megérti és képes jellemezni a szereplőket; együttműködik a mű poétikai, nyelvi sajátosságainak feltárásában. Szóbeli és írásbeli fogalmazási képessége különböző közlésformájú önálló gyakorlatok révén fejlődik. Képessé válik élménye, véleménye megosztására, magatartásformák megítélésére, azonosulásra erkölcsi értékekkel (pl. hűség, bátorság); memoriterek előadására.	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A <i>János vitéz</i> cselekménye, szerkezete.</p> <p>A mű mesei elemei (cselekmény, hősök) – népies elbeszélő költemény/verses mese.</p> <p>Kukorica Jancsi útja, tettei, választásai (értelmezés, jellemzés).</p> <p>A megjelenítés eszközei (az egységenkénti feldolgozás során néhány poétikai eszköz megismerése: képek, pl. hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzatok, pl. ellentét, párhuzam, felsorolás, megszólítás, felkiáltás, kérdés).</p> <p>Verselési elemzések, ritmizálási gyakorlatok.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri az epikai műnem jellegét (tér, idő, cselekmény, szereplő, elbeszélő); – elemzi és minősíti ezeket a viszonyokat, szempontokat a <i>János vitéz</i> részletes feldolgozása során; – jellemzi a mű szereplőit; – megismeri a kapcsolódó elméleti fogalmakat (pl. verses epika; elbeszélő költemény); – megkezdí az ismerkedést a poétikai eszközökkel – a szóképek, alakzatok felismerése, megnevezése ettől kezdve folyamatos feladat; – felismeri a versritmust; – képes önálló szövegalkotási feladatok megoldására (különböző közlésformák; nézőpontváltás stb.); – képes saját véleményének megfogalmazására; – alkalmas memoriterek előadására (szövegrészletek a műből). 	<p><i>Erkölcstan:</i> társas kapcsolatok, segítő kapcsolatok, felnőtté válás, beavatás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmusérzék fejlesztése, ritmizálás.</p> <p><i>Vizuális kultúra; mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> illusztrációk, a <i>János vitéz</i> rajzfilmen, hangoskönyvben.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Epika, elbeszélő költemény; hasonlat, megszemélyesítés, metafora, ellentét, párhuzam; ütemhangsúlyos verselés, verssor, ütem, felező 12-es sorfajta, páros rím.
------------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Táj, szülőföld	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Lírai alkotások és a kapcsolódó fogalmak.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tájhoz, a szülőföldhöz való kötődés érzelmi igényének alakítása lírai alkotások elemzésén keresztül.</p> <p>Egy-egy jelentős alkotónak a szülőföldjéhez, a magyar tájhoz való viszonyulásának érzékelése, ezáltal alakítva a szülőföldhöz való kötődés igényét.</p> <p>Népi hagyományokkal, népszokásokkal való ismerkedés.</p> <p>Annak tudatosítása, hogy vannak gyakori témák, motívumok az irodalomban; ezzel párhuzamosan annak megértetése, hogy a tematika nem műnemhez, műfajhoz kötődik. Olvasói tapasztalatok megidézésével szövegek műfaji különbségének érzékeltetése.</p>	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Petőfi Sándor: <i>Az Alföld</i> (és más műve, pl. <i>Szülőföldemen, Úti levelek</i>).</p> <p>Epikai művek (részletek) és lírai alkotások magyar tájakról, városokról (pl. Ady, Kosztolányi, Szabó Lőrinc, Gárdonyi Géza és mások művei), illetve vallomások a szülőföldről.</p> <p>A választott tárgyhoz kapcsolódó fogalmi ismeretek.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – tudatosítja, hogy vannak gyakori témák, motívumok az irodalomban; – megismeri, hogy a tematika nem műnemhez, műfajhoz kötődik; – érzékeli a szövegek műfaji különbségét (mese – dokumentum; lírai mű – elbeszélés); – megfigyeli a jellegzetes magyar tájak, városok megjelenítésének formáit; – megismeri egy-egy jelentős alkotónak a szülőföldjéhez, a magyar tájhoz való viszonyulását (ez is fejleszti, alakítja a kötődés igényét); – azonosítja a művekben megjelenített témát, motívumot, gondolatot, érzelmet, hangulatot; – Petőfi Sándor: <i>Az Alföld</i> (elemzés és memoriter is). 	<p><i>Természetismeret:</i> az olvasott művek topológiája.</p> <p><i>Hon és népismeret:</i> hazai táj; az én városom, falum.</p> <p><i>Informatika:</i> tájékozódás, információgyűjtés tájakról, városokról.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tájleíró költemény, úti levél, útleírás, téma, motívum.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A régió, a lakóhely kultúrája, irodalmi emlékei - bevezetés	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Tájékozottság a lakóhely, az iskola környezetének néhány kulturális sajátosságáról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szűkebb környezethez való kötődés alakítása, az értékek megbecsülése. Valamely kulturális, irodalmi, népi hagyomány, továbbá jelen, kortárs kulturális tény megismerése a lakóhely (tájegység/település/kerület) vagy az iskolája vonatkozásában. Önálló és/vagy csoportos gyűjtőmunka támogatása (internethasználattal is), felkészítés prezentáció bemutatására/értelmezésére.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A régió, lakóhely kultúrája, emlékhelyei/az iskola névadója. A választott tárgyhoz kapcsolódó fogalmi ismeretek.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – megismer valamely kulturális, irodalmi, népi hagyományt lakóhelye (tájegység/település/kerület) vagy iskolája vonatkozásában (pl. felkeresnek egy irodalmi emlékhelyet, emléktáblát, szobrot); – ismerkedik jelenének hagyományaival (pl. nemzetiségi irodalom, folklór, múzeum, színház), az ide kötődő/kapcsolódó szerző legalább egy irodalmi művével; – gyűjtőmunkája eredményeképpen (internet-használattal is) az anyagból valamely prezentációt készít. 	<i>Hon és népismeret:</i> hazai táj, helytörténet, helyi hagyományok; az én városom, falum; hazai nemzetiségek kultúrája és hagyományai. <i>Vizuális kultúra:</i> folklór, képzőművészet, tárgykultúra, építészet a településen, a régióban.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hagyomány, emlékhely, irodalmi emlékhely.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Család, gyerekek és szülők; barátság, emberi kapcsolatok	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Olvasmányélmények; családról, anya-gyerek kapcsolatról szóló lírai alkotások, mesék, elbeszélések.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A harmonikus családi élet megtartó erejének felismerése, az értékes emberi kapcsolatok megbecsülése. Folyamatos fejlesztési cél az irodalmi művekben az emberi alaphelyzeteknek, az emberi kapcsolatok sokféleségének, a téma irodalmi megjelenésének megfigyelése, ideértve a témák változatait is. Archetipikus helyzetek felfedezése bibliai, mitológiai történetekkel.	

	<p>Olvasói tapasztalatok, élmények előhívása, megidézése (szereplőinek tettei, érzelmei, gondolatai, a megjelenített emberi helyzetek szóbeli és írásbeli közlésekben).</p> <p>Felkészítés Arany János <i>Családi kör</i> című művének elemző bemutatására, szöveghű tolmácsolására.</p>	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Családi, baráti kapcsolatok sokfélesége az irodalmi művekben.</p> <p>A mitológiai és bibliai történetektől (pl. Daidalosz és Ikarosz, Gilgames és Enkidu; Jákob és Ézsau) a kortárs irodalomig, magyar és világirodalmi szemelvényekkel.</p> <p>Kisepikai (pl. Kosztolányi, Karinthy művei) és nagyepikai (teljes művek és részletek, pl. Mark Twain, Jules Verne, J. K. Rowling, E. Kästner), valamint lírai alkotásokban.</p> <p>Arany János: <i>Családi kör</i> – versértelmezés.</p> <p>A választott művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – az irodalmi művek segítségével is megfigyeli az emberi kapcsolatok sokféleségét, a téma irodalmi megjelenésének változatosságát korszaktól, műfajtól és formától függetlenül; – felfedez archetipikus helyzeteket bibliai, mitológiai történetekkel; – felismer emberi alaphelyzeteket és irodalmi témákat, formákat; – részt vesz ajánlott olvasmányok közös feldolgozásában (pl. tér- és időviszonyok, cselekmény, szereplők, elbeszélői nézőpont, szerkezet); – választhatja klasszikus és népszerű ifjúsági regények bemutatását (szemelvények vagy egyéni beszámolók, ajánlások); az érdeklődés felkeltésének céljából is (a mű hatása); – gyakorolja a jegyzetelést, vázlatkészítést; – képes Arany János <i>Családi kör</i> című művének elemző bemutatására (memoriter is); – képes véleménye szóbeli és írásbeli megfogalmazására az olvasott szövegek szereplőinek tetteiről, érzelmeiről, gondolatairól, a megjelenített emberi helyzetekről, folyamatos fejlesztési célként. 	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> ó- és újszövetségi történetek; ókori görög istenek, hősök.</p> <p><i>Ének-zene; vizuális kultúra:</i> mitológiai és biblikus témák a zenében, a képzőművészetben.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> család, barátság.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Biblia, mitológiai történet, életkép, elbeszélés, novella, regény.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk – házi olvasmány		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Korábban olvasott gyermekregények, meseregények, ifjúsági regények. Epikus művek jellemzői: szerkezet, idő, helyszín, cselekmény, fordulat, szereplő; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A gyermekkori konfliktusok átélése, azonosulás a vállalható erkölcsi értékekkel. Az elmélyült olvasás, a hatékony, önálló szövegfeldolgozás támogatása, felkészülés A Pál utcai fiúk sok szempontú megközelítésére. A szóbeli és írásbeli szövegalkotási képesség továbbfejlesztése feladatok megoldásával, pl. jellemzés, levél, elbeszélés, jellemzés nézőpontváltással, kreatív írás. Dramatikus játék előadása.		
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk - sok szempontú megközelítés. Tér- és időviszonyok (cselekményidő/külső, történelmi idő), cselekmény, szerkezet, szereplők/jellemek, kapcsolatok, konfliktusok. Elbeszélői nézőpont. A mű fontos témái (pl. barátság, közösség, önfeláldozás, gyerekek-felnöttek, hűség-árulás).	A tanuló – megismerkedik a házi olvasmányok megközelítési szempontjaival, lehetőségeivel; – előzetesen felkészül a mű sok szempontú megközelítésére (feladatok; adatkeresés, jegyzetelés, vázlatkészítés stb.); – képes szövegalkotási feladatok megoldására (szóban/írásban), pl. jellemzés, levél, elbeszélés, jellemzés nézőpontváltással, kreatív írás; – képes szövegrészlet megtanulására, esetleg jelenet, dialógus előadására, dramatikus játékra.	<i>Erkölcstan:</i> jó és rossz, bűn és erény, a lelkiismeret. <i>Dráma és tánc:</i> elbeszélő szöveg egy-egy jelenetének dramatizált megjelenítése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ifjúsági regény, cselekmény, tér- és időviszonyok, szerkezet, konfliktus, elbeszélői nézőpont.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotás	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Elbeszélés, leírás, jellemzés, levél; mindennapi tájékoztató szövegek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:	Annak belátása, hogy a nyelvi igényesség az önbecsülésnek és mások tiszteletének kifejezője. A szövegalkotás készségszintjének folyamatos fejlesztése, önkorrekción, hibajavítás. Az olvasott irodalmi művekhez (is) kapcsolódóan az elbeszélés, a leírás, a jellemzés közlésformáinak gyakorlása, rövid érvelő szövegek készítése.	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Irodalmi művekhez kapcsolódó szövegalkotási feladatok készítése, különféle műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, érvelő szöveg, kreatív írások).	<p>A tanuló képes</p> <ul style="list-style-type: none"> – szövegalkotási készség szintjének folyamatos fejlesztésére, hibáinak javítására; – az elbeszélés, leírás, jellemzés közlésformáinak gyakorlására; – rövid érvelő szövegek készítésére; – néhány, különféle típusú, a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szöveg elkészítésére (meghívó, e-mail stb.). 	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek;</i> <i>Természetismeret;</i> <i>Vizuális kultúra;</i> <i>Matematika:</i> narratív szövegek, leírások, érvelő szövegek alkotása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, érvelő szöveg.	
A fejlesztés várt eredményei az ötödik évfolyam végén	<p>A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekvátan alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket. Képes rövidebb szóbeli üzenetek, rövidebb hallott történetek megértésére, összefoglalására, továbbadására.</p> <p>Ismeri és alkalmazni tudja a legalapvetőbb anyaggyűjtési, vázlatkészítési módokat. Képes önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, SMS, e-mail stb.) szöveget alkotni. Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra.</p> <p>Az írott és elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni. Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és korosztálynak szóló ismeretterjesztő források).</p> <p>Felismeri a szövegértés folyamatát, annak megfigyelésével képes saját módszerét fejleszteni, hibás olvasási szokásaira megfelelő javító stratégiát találni, és azt alkalmazni.</p> <p>A tanuló ismeri a tanult alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások), valamint az igekötők általános jellemzőit, alaki sajátosságait, a hozzájuk kapcsolódó főbb helyesírási szabályokat, amelyeket az írott munkáiban igyekeznek alkalmazni is.</p> <p>A megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni.</p> <p>A tanuló meg tud nevezni három mesetípust példákkal, és fel tud idézni címe vagy részlete említésével három népdalt. Különbséget tud tenni a népmese és a műmese között. Fel tud sorolni három-négy művet Petőfitől és Aranytól. El tudja különíteni az egyszerűbb versekben és prózai szövegekben a nagyobb szerkezeti egységeket. Össze tudja foglalni néhány hosszabb mű cselekményét (<i>János vitéz</i>, <i>A Pál utcai fiúk</i>), meg tudja különböztetni, melyik közülük a regény és melyik az elbeszélő költemény. Értelmesen és pontosan, tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tud</p>	

	<p>felolvasni szövegeket. Részt tud venni számára ismert témájú vitában, és képes érveket alkotni. Képes az általa jól ismert történetek szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Képes néhány példa közül kiválasztani az egyszerűbb metaforákat és metonímiákat. Képes művek, műrészletek szöveghű felidezésére.</p> <p>Az olvasott és megtárgyalt irodalmi művek nyomán képes azonosítani erkölcsi értékeket és álláspontokat, képes megfogalmazni saját erkölcsi ítéleteit.</p>
--	---

5. Az értékelés és a továbbhaladás feltételei/ Assessment/ Attainment descriptors

Az értékelés szempontjai:

Az anyanyelvet tanító pedagógusok az Európai Iskolákban 2015 szeptemberétől bevezetett iskolai bizonyítványban (School Report/ Carnet Scolaire) szereplő kompetenciákat, területeket értékelik szöveges formában.

Minden tanév első és második félévének végén nyomtatott bizonyítványt kapnak a tanulók. Az első félévi értesítőt a novemberben az osztálytanító és a szülők által tartott személyes, szóbeli értékelés előzi meg.

1-2. évfolyam:

Az első évfolyam végén a kerettanterv nem határoz meg a továbbhaladáshoz szükséges feltételt, az első és a második évfolyamot egy fejlesztési szakasznak tekinti.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Aktivizálja a szókinccset a szövegalkotó feladatokban. Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoritereket.</p> <p>Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő szókinccsel. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Írása legyen rendezett, pontos.</p> <p>Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. Jelölje helyesen a <i>j</i> hangot 30–40 begyakorolt szóban. Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.</p> <p>Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.</p>
---	--

3-4. évfolyam:

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.</p> <p>Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.</p> <p>Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.</p> <p>Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.</p> <p>A memoritereket szöveghűen mondja el.</p> <p>Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.</p> <p>Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.</p> <p>A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.</p> <p>Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.</p>
--	--

5. évfolyam:

<p>A fejlesztés várt eredményei az ötödik évfolyam végén</p>	<p>A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekvátan alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket. Képes rövidebb szóbeli üzenetek, rövidebb hallott történetek megértésére, összefoglalására, továbbadására.</p> <p>Ismeri és alkalmazni tudja a legalapvetőbb anyaggyűjtési, vázlatkészítési módokat. Képes önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, SMS, e-mail stb.) szöveget alkotni. Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra.</p> <p>Az írott és elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni. Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és korosztálynak szóló ismeretterjesztő források).</p> <p>Felismeri a szövegértés folyamatát, annak megfigyelésével képes saját módszerét fejleszteni, hibás olvasási szokásaira megfelelő javító stratégiát találni, és azt alkalmazni.</p> <p>A tanuló ismeri a tanult alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások), valamint az igekötők általános jellemzőit, alaki sajátosságait, a hozzájuk kapcsolódó főbb helyesírási szabályokat, amelyeket az írott munkáiban igyekezik alkalmazni is.</p> <p>A megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni.</p> <p>A tanuló meg tud nevezni három mesetípust példákkal, és fel tud idézni címe vagy részlete említésével három népdalt. Különbséget tud tenni a népmese és a műmese között. Fel tud sorolni három-négy művet Petőfitől és Aranytól. El tudja különíteni az egyszerűbb versekben és prózai szövegekben a nagyobb szerkezeti egységeket. Össze tudja foglalni néhány hosszabb mű cselekményét (<i>János vitéz</i>, <i>A Pál utcai fiúk</i>), meg tudja különböztetni, melyik közülük a regény és melyik az elbeszélő költemény. Értelmesen és pontosan, tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tud felolvasni szövegeket. Részt tud venni számára ismert témájú vitában, és képes érveket alkotni. Képes az általa jól ismert történetek szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Képes néhány példa közül kiválasztani az egyszerűbb metaforákat és metonimiákat. Képes művek, műrészletek szöveghű felidézésére.</p> <p>Az olvasott és megtárgyalt irodalmi művek nyomán képes azonosítani erkölcsi értékeket és álláspontokat, képes megfogalmazni saját erkölcsi ítéleteit.</p>
---	---

TOVÁBBHALADÁSI FELTÉTELEK / Attainment descriptors
Magyar nyelv- és irodalom L1 5. osztály-Európai Iskola

szint	+	++	+++	++++	+++++
tanulmányi terület	Még nem sajátította el az adott készségeket	Néhány készséget sajátított el	Részben sajátította el az adott készségeket	Jól elsajátította az adott készségeket	Kiválóan elsajátította az adott készségeket
	A tanuló ...	A tanuló ...	A tanuló ...	A tanuló ...	A tanuló ...
Hallás utáni szövegér-tés	<p>a. Többnyire megérti a rövid szóbeli közléseket, és érveléseket.</p> <p>b. Még nem tud különbséget tenni a tények, megállapítások és vélemények között.</p> <p>c. Még nem képes a hallottak szétválogatására, kontextusba helyezésére.</p>	<p>a. Megérti a rövid szóbeli közléseket, és érveléseket, képes az információ-keresésre.</p> <p>b. Képes az információk és vélemények felismerésére.</p> <p>c. Képes visszaadni a hallottak egy részét.</p>	<p>a. Megérti a szóbeli közléseket és érveléseket, képes az információ-keresésre.</p> <p>b. Képes különbséget tenni a tények és a vélemények (objektív és szubjektív) között.</p> <p>c. Képes visszaadni a hallottakat.</p>	<p>a. Többnyire megérti a rövid szóbeli közléseket, és érveléseket.</p> <p>b. Még nem tud különbséget tenni a tények, megállapítások és vélemények között.</p> <p>c. Még nem képes a hallottak szétválogatására, kontextusba helyezésére.</p>	<p>a. Megérti a rövid szóbeli közléseket, és érveléseket, képes az információ-keresésre.</p> <p>b. Képes az információk és vélemények felismerésére.</p> <p>c. Képes visszaadni a hallottak egy részét.</p>

<p>Beszéd-készség</p>	<p>a. A hallottakra nem képes megfelelő-en reagálni és válaszolni.</p> <p>b. Konkrét helyzetek-ben alig tudja kifejezni magát.</p> <p>c. Beszélgetés során nehezen fejezi ki magát.</p>	<p>a. A hallottakra esetenként nem képes megfelelően reagálni és válaszolni.</p> <p>b. Konkrét helyzetekben nem pontosan/ pontatlanul fejezi ki magát.</p> <p>c. Alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait, és egyszerű érvekkel fejezi ki saját véleményét.</p>	<p>a. A hallottakra képes megfelelően reagálni és válaszolni.</p> <p>b. Konkrét helyzetekben képes megfogalmazni, kifejezni saját gondolatait.</p> <p>c. Megfelelően alkalmazza a beszélgetés általános szabályait, és képes kifejezni saját véleményét.</p>	<p>a. Képes válaszai során más személyek véleményét is figyelembe venni és megfelelő kontextusban reagálni a hallottakra.</p> <p>b. Konkrét helyzetekben folyékonyan, világosan, átfogóan és helyes nyelvhasználattal fejezi ki magát.</p> <p>c. Megfelelően alkalmazza a beszélgetés általános szabályait. Kifejezi saját véleményét, és képes reflektálni mások véleményére.</p>	<p>a. Képes válaszai során más személyek véleményét is figyelembe veszi, a megfelelő kontextusban reagál a hallottakra, bekapcsolódik a beszélgetés-be és saját véleményét is megfogalmazza.</p> <p>b. Konkrét helyzetekben folyékonyan, világosan, átfogóan és helyes nyelvhasználattal fejezi ki magát, képes alkalmazkodni a konkrét beszédhelyzethez.</p> <p>c. Megfelelően alkalmazza a beszélgetés általános szabályait. Kifejezi saját véleményét, képes azokat részletekkel és példákkal alátámasztani. Építő jellegű javaslatai és értékes hozzászólásai vannak.</p>
------------------------------	---	---	--	--	---

	<p>d. Prezentáció alkalmával, az előre elkészített szöveget felolvassa.</p> <p>e. Segítség-gel képes nagyon egyszerű, szerepeket eljátszani.</p>	<p>d. Prezentáció alkalmával az előre elkészített szöveget felolvassa, és időnként már képes elszakadni a szövegtől.</p> <p>e. Képes egyszerű, rövid szöveges szerepet eljátszani.</p>	<p>d. A témát logikus sorrendben, a kifejezéseket megfelelően alkalmazva mutatja be. Bemutatása során többnyire helyes nyelvtani szerkezeteket használ.</p> <p>e. Képes összetettebb szerepeket is eljátszani, melyhez képes megfelelő nyelvezetet, hangsúlyt és non-verbális eszközöket használni.</p>	<p>d. Egy témát hatékonyan prezentál, képes az adott helyzet követelmé-nyeire megfelelően reagálni. Mondandóját logikusan építi fel, rugalmasan alkalmazza az odaillő szakkifeje-zéseket és nyelvtani szerkezeteket.</p> <p>e. Képes eljátszani összetett szerepeket improvizációval, melyhez képes megfelelő nyelvezetet, hangsúlyt és non-verbális eszközöket használni.</p>	<p>d. Egy témát hatékonyan prezentál, képes az adott helyzet követelmé-nyeire megfelelően reagálni. Mondandóját logikusan építi fel, rugalmasan alkalmazza az odaillő szakkifeje-zéseket és nyelvtani szerkezeteket. Előadása során helyesen hangsúlyoz és használ non-verbális eszközöket.</p> <p>e. Képes főbb szerepeket eljátszani, különböző helyzetekben improvizálni, melyhez képes megfelelő nyelvezetet, hangsúlyt és non-verbális eszközöket használni.</p>
Olvasás, szövegértés	a.Nem olvas folyékonyan.	a. Többnyire folyékonyan és kifejezően olvas.	a.Folyéko-nyan, kifejezően és a mondatok tagolását érzékeltetve olvas.	a.Folyéko-nyan, megfelelő intonációval, az egész szöveget átlátva olvas.	a.Folyéko-nyan, megfelelő intonációval, az egész szöveget átlátva olvas, a szöveget egészében érti.

	<p>b. Csak magyarázat segítségével képes megérteni az olvasottakat egyszerű szövegek esetében.</p> <p>c. A lényeges információk kiemelését csak folyamatos segítség mellett tudja elvégezni.</p> <p>d. Az olvasott szöveg csak egy részét tudja értelmezni egyszerű módon.</p> <p>e. Különböző szövegtípusokat, szépirodalmi és ismeretterjesztő-csak segítséggel ismer fel.</p>	<p>b. Az olvasott szöveg lényegét érti.</p> <p>c. A lényeges információk kiemelésére időnként több időre és/vagy segítségre van szüksége.</p> <p>d. Az olvasott szöveget egyszerű módon értelmezi.</p> <p>e. Különböző szövegtípusokat, szépirodalmi és ismeretterjesztő-önállóan felismeri.</p>	<p>b. Különböző formátumban írt szövegeket olvas és megért.</p> <p>c. Az olvasott szöveget megérti, lényegét kiemeli.</p> <p>d. Az olvasott szöveget értelmezi, és jelentést kapcsol hozzá.</p> <p>e. Különböző szövegtípusokat, szépirodalmi és ismeretterjesztő-önállóan felismeri és megnevezi.</p>	<p>b. Különböző írott forrásokból önállóan gyűjt információt.</p> <p>c. Az olvasott szöveget és annak üzenetét megérti.</p> <p>d. Az olvasott szöveg jelentését el tudja magyarázni, és saját véleményét is kifejti.</p> <p>e. Különböző szövegtípusokat, szépirodalmi és ismeretterjesztő-önállóan felismeri és összehasonlítja azokat.</p>	<p>b. Különböző írott forrásokból önállóan információkat gyűjt, melyeket a témához kapcsolódóan rendezni képes.</p> <p>c. Az olvasott szöveg mögöttes tartalmát is megérti, és azt elmagyarázni képes.</p> <p>d. Az olvasott szöveg jelentését el tudja magyarázni, saját véleményét is kifejti, további kérdéseket fogalmaz meg.</p> <p>e. Saját céljaihoz önállóan választja meg a megfelelő szövegtípust.</p>
--	--	--	--	--	--

	f.Szöveg-hez igazodó olvasási stílusának megválasztásában segítségre szorul.	f. Szöveghez igazodó olvasási stílusát önállóan megválasztja.	f. Szöveghez igazodó olvasási stílusát önállóan megválasztja, és a tanórai helyzethez igazítja.	f. Szöveghez igazodó olvasási stílusát önállóan megválasztja, és az adott hallgatóság-hoz igazítja.	f. Szöveghez igazodó olvasási stílusát önállóan megválasztja, és különböző hallgatóság-hoz is igazítani tudja.
Íráskészség	<p>a.Egyszerű szövegek olvasható megalkotás-ára írásban csak segítséggel képes.</p> <p>b. Egyszerű szövegek írásakor a digitális eszközök használatában segítségre szorul.</p> <p>c. Írásbeli feladatait csak hosszabb idő alatt tudja elvégezni, a tanult helyesírási szabályok közül csak néhány alkalmazás-ára képes, hibáit csak segítséggel javítja.</p>	<p>a. Egyszerű szövegek olvasható megalkotás-ára képes írásban.</p> <p>b. Egyszerű szövegek írásakor digitális eszközöket használ.</p> <p>c. Alapvető helyesírási szabályokat alkalmaz, hibáit a pedagógus irányításával megfelelő időn belül javítja.</p>	<p>a.Összefüggő szöveg olvasható megalkotás-ára írásban képes.</p> <p>b. Írásbeli szövegek alkotásához digitális eszközöket használ.</p> <p>c. A tanult helyesírási szabályok alkalmazás-ával hibáit megfelelő időn belül javítja.</p>	<p>a.Összefüggő, gördülékeny szöveg olvasható megalkotás-ára írásban, választékos nyelvhaszná-lattal képes.</p> <p>b. Különböző írásbeli szövegek alkotásához digitális eszközöket önállóan használ.</p> <p>c. A tanult helyesírási szabályok alkalmazás-ával hibáit rögtön javítja, a központozás szabályait követi.</p>	<p>a.Összefüggő, gördülékeny szöveg olvasható megalkotás-ára kiemelkedően választékos nyelvhaszná-lattal képes írásban.</p> <p>b. Különböző írásbeli szövegek alkotásához különböző digitális eszközöket önállóan használ.</p> <p>c. A tanult helyesírási szabályokat önállóan és pontosan alkalmazza, a központozás szabályait követi.</p>

	<p>d. Egyszerű szövegek írásbeli tagolására csak segítséggel képes.</p> <p>e. Egyszerű szövegek írásbeli megalkotásakor egyszerű szókincset használ és stilisztikailag kevésbé igényes szöveget alkot segítséggel.</p> <p>f. Elkészült írásműveit csak a pedagógus vagy tanuló pár irányított segítségével képes átnézni.</p>	<p>d. Adott felépítést követve írásban egyszerű szöveget alkot.</p> <p>e. Egyszerű szövegek írásbeli megalkotásakor egyszerű szókincset használ és stilisztikailag kevésbé igényes szöveget alkot,</p> <p>f. Elkészült írásműveit a tanuló párral együttműködve átnézi, a tanácsok egy részét munkájába beépíti.</p>	<p>d. Adott felépítést követve írásban szöveget alkot, előtte ahhoz vázlatot készít.</p> <p>e. Az adott hallgatóság számára érthető szöveget ír formai követelményeknek megfelelően, adakvát szókincs, feszültségfokozó és stilisztikai elemek felhasználásával.</p> <p>f. Elkészült írásműveit a tanuló párral együttműködve, adott szempontok mentén haladva átnézi, a tanácsokat munkájába beépíti, a visszajelzéseknek megfelelően javítja.</p>	<p>d. Írásbeli alkotásait megtervezi, átláthatóan felépíti, ellenőrzi, azokhoz előzetesen vázlatot, jegyzeteket, gondolat-térképet stb. készít.</p> <p>e. Az adott hallgatóság számára érthető szövegeket alkot különböző formátumban, megfelelő igeidők és nézőpontok megválasztásával.</p> <p>f. Elkészült írásműveit a tanuló párral együttműködve átnézi, a tanácsokat, további ötleteket munkájába beépíti, a visszajelzéseknek megfelelően javítja. Tanuló párja írásbeli szövegéhez konstruktív visszajelzést ad.</p>	<p>d. Írásbeli alkotásait teljesen önállóan megtervezi, átláthatóan felépíti, ellenőrzi, azokhoz előzetesen vázlatot, jegyzeteket, gondolat-térképet stb. készít.</p> <p>e. Különböző hallgatóság számára önállóan kidolgozott szövegeket ír különböző formátumokban a stíluselemek széleskörű felhasználásával, a megfelelő igeidők és nézőpontok megválasztásával.</p> <p>f. Írásbeli alkotásait önállóan vagy tanuló párral együttműködve, adott szempontrendszer mentén haladva tökéletesíti. Tanuló partnere írásművének tökéletesítéséhez konstruktívan hozzájárul.</p>
--	---	--	---	--	---

<p>Nyelvhasználat, nyelvi fejlettség</p>	<p>a. Életkori sajátosságainak megfelelő témákban nem jártas, szóincse nem megfelelő.</p> <p>b. Megszólalásaiban magyarórán és azon kívül sem tud alkalmazkodni a hallgatósághoz és a beszédhelyzethez.</p> <p>c. Erkölcsi ítélőképesség szempontjából nem ismeri a tetszésnyilvánítás árnyaltabb nyelvi formáit, a különböző kultúrák és eltérő vélemények tiszteletben tartásának fontosságát.</p>	<p>a. Életkori sajátosságainak megfelelő témákban szóincse hiányos, csak tanári segítséggel tudja kifejezni magát.</p> <p>b. Megszólalásaiban magyarórán és azon kívül is elégségesen alkalmazkodik a hallgatósághoz és a beszédhelyzethez.</p> <p>c. Erkölcsi ítélőképesség szempontjából elégségesen ismeri a tetszésnyilvánítás árnyaltabb nyelvi formáit, a különböző kultúrák és eltérő vélemények tiszteletben tartásának fontosságát.</p>	<p>a. Életkori sajátosságainak megfelelő témákban szóincse átlagos.</p> <p>b. Megszólalásaiban magyarórán és azon kívül is megfelelően alkalmazkodik a hallgatósághoz és a beszédhelyzethez.</p> <p>c. Erkölcsi ítélőképesség szempontjából megfelelően ismeri a tetszésnyilvánítás árnyaltabb nyelvi formáit, a különböző kultúrák és eltérő vélemények tiszteletben tartásának fontosságát.</p>	<p>a. Életkori sajátosságainak megfelelő témákban szóincse jó, jól kifejezi magát.</p> <p>b. Megszólalásaiban magyarórán és azon kívül is jól alkalmazkodik a hallgatósághoz és a beszédhelyzethez.</p> <p>c. Erkölcsi ítélőképesség szempontjából jól ismeri a tetszésnyilvánítás árnyaltabb nyelvi formáit, a különböző kultúrák és eltérő vélemények tiszteletben tartásának fontosságát.</p>	<p>a. Életkori sajátosságainak megfelelő témákban szóincse kimagasló, választékosan fejezi ki magát.</p> <p>b. Megszólalásaiban magyarórán és azon kívül is kiválóan alkalmazkodik a hallgatósághoz és a beszédhelyzethez.</p> <p>c. Erkölcsi ítélőképesség szempontjából kiválóan ismeri a tetszésnyilvánítás árnyaltabb nyelvi formáit, a különböző kultúrák és eltérő vélemények tiszteletben tartásának fontosságát.</p>
---	--	--	---	--	--

	<p>d. Az anyanyelv történelmi kicseinek (szólások, mondások, közmondások...) megismerésében nem fejlődött, így nem tudja azokat a megfelelő szövegkörnyezetben sem alkalmazni.</p> <p>e. A magyar nyelv és irodalom tantárgy tanulása során az anyanyelvi kulcskompetenciát nem sikerült elsajátítania.</p>	<p>d. Az anyanyelv történelmi kicseinek (szólások, mondások, közmondások...) megismerésében keveset fejlődött, így azokat csak tanári segítséggel tudja a megfelelő szövegkörnyezetben alkalmazni.</p> <p>e. A magyar nyelv és irodalom tantárgy tanulása során az anyanyelvi kulcskompetenciát elégséges szinten sajátította el.</p>	<p>d. Az anyanyelv történelmi kicseit (szólások, mondások, közmondások...) közepes szinten ismeri, megfelelő szövegkörnyezetben közepes szinten alkalmazza.</p> <p>e. A magyar nyelv és irodalom tantárgy tanulása során az anyanyelvi kulcskompetenciát közepes szinten sajátította el.</p>	<p>d. Az anyanyelv történelmi kicseit (szólások, mondások, közmondások...) jól ismeri, megfelelő szövegkörnyezetben jól alkalmazza.</p> <p>e. A magyar nyelv és irodalom tantárgy tanulása során az anyanyelvi kulcskompetenciát jól elsajátította.</p>	<p>d. Az anyanyelv történelmi kicseit (szólások, mondások, közmondások...) kiválóan ismeri, megfelelő szövegkörnyezetben kiválóan alkalmazza.</p> <p>e. A magyar nyelv és irodalom tantárgy tanulása során az anyanyelvi kulcskompetenciát teljes mértékben, kiválóan elsajátította.</p>
--	--	--	---	--	---

6. Mellékletek/ Annexes

ANNEX III A tantárgyi követelmények teljesítésének általános feltételei

Szint	A tantárgyi követelmények teljesítésének általános feltételei			
	Elsajátítás, megértés	Pontosság	Önállóság	Alkalmazás
<p>+++++</p> <p>Kiválóan elsajátította az adott készségeket</p>	<p>Tökéletes tudás, Nagymértékű fejlődés.</p> <p>Képes a fogalmakat másoknak is elmagyarázni.</p>	<p>A pontos munka a feladatok tökéletes megértését mutatja.</p>	<p>Önállóan, magabiztosan dolgozik.</p>	<p>Az elsajátított készségeket és képességeket különböző helyzetekben és szövegkörnyezetben használja.</p> <p>Saját tanulási stratégiát alakít ki.</p>
<p>++++</p> <p>Jól elsajátította az adott készségeket</p>	<p>A tanulmányi célokat jól érti. Csak néhány hiányossága van. Új ismeretek befogadására képes.</p>	<p>A legtöbb eredménye a feladatok jó megértését mutatja.</p>	<p>Majdnem önállóan dolgozik, néha bátorításra szorul.</p>	<p>Az elsajátított készségeket és képességeket biztosan használja.</p>
<p>+++</p> <p>Részben sajátította el az adott készségeket</p>	<p>A tanulmányi célokat részben érti.</p> <p>A készségek és képességek további fejlesztésre, gyakorlásra szorulnak.</p>	<p>Eredményei néha helyesek.</p> <p>Ez a feladatmegoldások alapszintű megértését feltételezik.</p>	<p>Egy másik gyerek vagy felnőtt segítségével már kezd önállóan dolgozni.</p>	<p>A készségeket, képességeket csak általános vagy egyszerű helyzetekben tudja alkalmazni.</p>
<p>++</p> <p>Néhány készséget sajátított el</p>	<p>A tanulmányi célkitűzéseket minimális szinten teljesíti.</p> <p>Nehezen érti a feladatokat.</p>	<p>Gyakran téveszt, ez a feladatok nem értéséből fakad.</p>	<p>Nagyon sokszor felnőtt segítségétől függ.</p>	<p>Nehézségekkel küzd a tanultak alkalmazása során.</p>
<p>+</p> <p>Még nem sajátította el az adott készségeket</p>	<p>A követelmények teljesítése nagyon nagy nehézséget okoz.</p> <p>Rengeteg hiányossága van.</p>	<p>Számtalan esetben téveszt a megoldások során, ez a feladatok nem értéséből fakad.</p>	<p>Képtelen felnőtt segítsége nélkül dolgozni.</p>	<p>Képtelen a készségek, képességek alkalmazására.</p> <p>Gyenge teljesítmény.</p>

A kivételes, nagyszerű eredmények a bizonyítvány megfelelő szövegdozójában találhatóak.

ANNEX IV. melléklet: A gyermek, mint tanuló, a gyermek, mint személyiség, a gyermek és társas kapcsolatai általános kritériumai

A gyermek mint tanuló	
<p>Kötelességtudó A tanulásban szívesen vesz részt</p>	<p>A tanuló aktívan részt vesz a tanulás folyamatában és a különböző tevékenységekben (kérdés, válaszol, kíváncsi, kutató, érdeklődik stb.). A tanulás iránti érdeklődése abból a kíváncsiságból fakad, hogy valami újat tanulhat és ezáltal fejlődik.</p>
<p>Figyelmes, aktív/ Képes összpontosítani megtartani a figyelmét</p>	<p>A tanuló meghallgatja, megérti a tananyagot és az utasításokat, és képes azokra reagálni. A tanuló képes az életkorának megfelelő ideig egy feladatra koncentrálni.</p>
<p>Megfelelő tanulási szokásokat alakít ki</p>	<p>A tanuló képes a munkáját a tanár utasításait és elvárásait követve megtervezni és megszervezni. Munkáját képes időben elkezdni és befejezni. Rendben tartja a környezetét, képes kialakítani a tanulási környezetét és betartani az osztálytermi szabályokat, és képes olyan tanulási stratégiákat alkalmazni, melyek tanulását támogatják. A tanuló képes önállóan dolgozni és kezdeményezni, és nincs szüksége állandóan tanári segítségre. A házi feladatokat lelkiismeretesen és határidőre elkészíti. Az elkészített munka eredménye a feladatmegértést is tükrözi.</p>
<p>A kihívást jelentő feladatokban is kitartó/ Munkájában kitartó</p>	<p>A tanuló a munkát egy kihívást jelentő feladat esetén felmerülő első akadállynál sem nem adja fel, a nehézségek ellenére is képes kitartani. Megérti, hogy a hibák a tanulási folyamat részét képezik. ETK = első tanulási kísérlet. A feladat megoldása érdekében képes új információkat és megoldásokat keresni.</p>
<p>Kritikus gondolkodás és problémamegoldó készség alkalmazása</p>	<p>A tanuló tudatában van az őt körülvevő világ sokszínűségével, ezeket érdeklődéssel vizsgálja és kutatja. A tanuló képes az érveket értékelni, elemezni, képes eldönteni, hogy mely bizonyítékok támasztják alá azokat, és képes az érvek segítségével ésszerű döntést hozni. A tanuló képes önállóan gondolkodni, problémákat felismerni, ismereteket, tényeket és adatokat felhasználni, hogy aztán különböző stratégiák segítségével egy problémát hatékonyan megoldjon.</p>
<p>Tantárgyközi kapcsolatok</p>	<p>A tanuló képes arra, hogy egy témában/ tantárgyban szerzett tapasztalatait, ismereteit és készségeit beépítse, alkalmazza más tantárgyak során is. A tanuló képes összekapcsolni azon ismereteit, melyek különböző témákból/ tantárgyakból származnak és tisztában van azzal, hogy ezek az őt körülvevő világhoz hogyan kapcsolódnak.</p>

Reálisan értékeli saját fejlődését	<p>A tanuló képes felmérni a saját képességeit és tud visszajelzést adni a eredményeiről.</p> <p>Értékeli munkáját és képes visszajelzést adni saját tanulásáról.</p> <p>Képes nyomon követni a saját fejlődését, felismerni erősségeit és gyengeségeit, és ezekhez megfelelően alkalmazkodni.</p> <p>A munkáját felelősségteljesen végzi el, büszke a tudására, és előrehaladásának/fejlődésének érdekében az iránymutatásokat is képes követni.</p>
Képességéhez mérten jól teljesít.	<p>A tanuló munkája során erőfeszítéseket tesz és törekszik arra, hogy kihozza magából a maximumot.</p>
A gyermek mint személyiség	
Szeret iskolába járni.	<p>A tanuló élvezi az iskolai életet. Jól érzi magát az osztályban/iskolában. Szívesen vesz részt az iskolai és az iskolán kívüli tevékenységekben.</p>
Tudatos saját képességeinek fejlesztésében	<p>A tanuló reálisan méri fel képességeit, tisztában van erősségeivel és gyengeségeivel.</p> <p>A tanuló arra törekszik, hogy továbbfejlessze erősségeit, ápolja tehetségét, kielégítse érdeklődését.</p> <p>A tanuló hajlandó saját fejlődése érdekében meghallgatni, átgondolni és elfogadni a mások által adott visszajelzéseket.</p> <p>A tanuló képes az egyes részképességei fejlesztésének érdekében reális célokat kitűzni.</p> <p>A tanuló több szempontból képes értékelni a tanulását, ideértve a tantárgyi, a személyes és a társadalmi vonatkozásokat is.</p>
Képes kezelni és kifejezni saját szükségleteit, kívánságait és érzéseit.	<p>A tanuló képes megfelelő módon kifejezni saját szükségleteit, kívánságait és érzéseit, egyúttal tiszteletben tartja önmagát, másokat és az iskolai környezetet is.</p> <p>A tanuló tisztában van azzal, hogy hol kaphat segítséget, és szükség esetén él a lehetőséggel / nem fél segítséget kérni.</p>
Nyitottság	<p>A tanuló észleli és tiszteletben tartja a körülöttünk lévő világ sokféleségét.</p> <p>Vágyik arra, hogy megértse a különböző kultúrákat/közösségeket/vallásokat/nyelveket.</p> <p>A tanuló hajlandó egy másik személy szemszögéből is megismerni a világot.</p> <p>Meghallgatja, megérti és tiszteletben tartja azt, hogy az emberek véleményei eltérőek lehetnek.</p> <p>Toleráns és tisztelettudó másokkal szemben.</p>
Helyes és helytelen viselkedés	<p>Véleményét megfelelő módon fejezi ki és képes a helyes és helytelen viselkedés megkülönböztetésére.</p> <p>Megfelelő módon reagál mások viselkedésére.</p>

	Véleményének bátran hangot ad, még akkor is, ha az különbözik másokétól.
Önbizalommal bír az iskolai különböző helyszíneken és helyzetekben	<p>A tanuló biztonságban és kényelmesen érzi magát az iskola különböző területein, beleértve az étkezdét, az udvart, a könyvtárat, az iskolába eljutást, az iskolai kirándulásokat stb.</p> <p>Az iskola különböző helyszínein magabiztosan közlekedik, a különböző iskolai programokon szívesen vesz részt.</p> <p>Képes alkalmazkodni különböző környezethez, helyzethez, társakhoz és tanárokhoz, és képes a helyzetnek megfelelően viselkedni.</p>
A gyermek és társas kapcsolatai	
Osztálytermi szabályok	<p>A tanuló részt vesz az osztályszabályok kialakításában, és igyekszik betartani azokat.</p> <p>Képes saját viselkedését osztálytermi környezetben kontrollálni.</p>
Szabályok megértése és azok betartása/ Szabálytartás	<p>A tanuló ismeri, érti és egyaránt betartja az iskola beltéri és kültéri helyszíneire vonatkozó szabályokat. Képes az iskolai környezetben kontrollálni saját viselkedését.</p>
Együttműködés	<p>Munka és játék során is képes az együttműködésre másokkal.</p> <p>Társas kapcsolatai során együttműködik másokkal, szívesen megosztja az ötleteit, tiszteletben tartja mások véleményét, megbeszélés után képes kompromisszumot kötni.</p> <p>Közösségi életben aktív, különböző helyzetekben szívesen vállal feladatokat. Másokkal való együttműködés során szívesen kipróbál újdonságokat és szívesen ismer meg számára új gondolkodásmódokat.</p>
Tudatában van mások szükségleteinek, és reagál rájuk Segítségnyújtás	<p>Társaival empatikus. Képes mások érzelmeihez és viselkedéséhez alkalmazkodni.</p> <p>A tanuló figyelmes másokkal, és tisztában van vele, hogy szavai és cselekedetei másokból milyen hatást váltanak ki.</p> <p>Társainak és tanárainak mindig szívesen nyújt segítséget.</p>

http://www.ovodatar.hu/tudastar/torvenyek/korm_rendelet_az_ovodai_neveles_orszagos_alap_programja/

<http://www.eursec.eu/getfile/1685/1> - Early Education-óvodai program

http://www.ofi.hu/sites/default/files/attachments/mk_nat_20121.pdf

http://kerettanterv.ofi.hu/01_melleklet_1-4/index_alt_isk_also.html

http://kerettanterv.ofi.hu/02_melleklet_5-8/index_alt_isk_felso.html